

WYTIŚ

DIEVUI IR TĖVYNEI

Published Monthly by

Knights of Lithuania

366 W. Broadway,

SO BOSTON 27, MASS.

Subscription: Yearly \$3.00

Single Copy 30c.

ANTANAS VAIČIULAITIS

EDITOR

1419 No. Main Ave., Scranton 8, Pa.

PHYLLIS GRENDAI

Assistant Editor

CONTRIBUTORS

Rev. Stan. Raila, Rev. J. C. Jutkevičius,
Stanley Balberis

KONNIE J. SAVICKUS, ESQ.

Legal Advisor

4532 N. Clifton Ave., Chicago, Ill.

ART DEPT.

Stanley Griganavičius

**Knights of Lithuania
Supreme Council
Officers 1947-1948**

REV. JOHN C. JUTKEVIČIUS

Spiritual Director

153 Sterling St., Worcester 4, Mass.

JOSEPH BOLEY

President

5 East 62nd St., New York, N. Y.

JOSEPH A. LOLA

1st Vice President

49 Grady Court, East Boston, Mass.

VINCENT ED PAVIS

2nd Vice President

1409 So. 51st Court, Cicero 50, Ill.

JEANNE KARPUS

Corresponding Sec'y.

410 Second St., Brooklyn, N. Y.

LOUISE R. TOTILAS

Financial Secretary

18 Montrose St., Worcester 4, Mass.

FRANK GUEDELIS

Treasurer

129 Rita St., Dayton 4, Ohio

REV. MODESTAS STEPAITIS, O.F.M.

Trustee

Mount St. Francis Greene, Maine

ANDREW YUKNIS

Trustee

9207 So. Homan Ave.,
Evergreen Park 42, Ill.

RITUAL COMMITTEE

ANTHONY J. MAZEIKA

3225 Stafford St., Pittsburgh, Pa.

PHYLLIS GRENDAI

366 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

ANTHONY J. YOUNG

35 Hunnewell Ave., Brighton 35, Mass.

All correspondence should positively reach the editorial offices by the 15th of the month of the coming issue. Correspondents may use pen names, but all correspondence must bear the signature and address of the writer. The editor assumes no obligation to return any material not solicited.

Entered as second class matter June 10, 1943 at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

A. Vaičiulaitis

Mes Turime Dvi Motinas

Gegužės mėnesio dieną, kada dangus toksai giedrus ir kada pavasario džiaugsmas eina per žemę su savo daina, žydėjimu ir drungnais vėjais, mūsų mintis ir širdis pakyla į ją — į gerą ir brangią motiną, mūsų augintoją ir rūpintoją.

Joki žodžiai neapima to jausmo, kurį žmogus širdy nešiojasi savo gimdytojai. Visokių esama šioj padermėj — šventų, švelnių, neklaužadų, įstatymo laužytojų, žudikų. Vienok bemaž nerasi tokio sūnaus ar dukters, kuriame nesutvaskėtų šiluma, net ir kažin kaip pelenais užnešta, kada tariamas motinos vardas, kada pasirodo meilus ar rūpesčių pilnas jos veidas.

Juo labiau, kai jos jau nėra, kai ji nepasiekiamą, ir kai tik iš atsiminimų ji grįžta į mus. Koks tuomet mallonus jos pažvelgimas, koki geri ir švelnūs jos veido bruožai, koks paguodžiantis ir raminantis jos tartas žodis! Mes tuomet grįžtame prie jos, esančios kažkur tolybėje, ir atsiminimuos žavimės ir grožimės ja, ta mūsų raminatoja.

Nuo jos, atskirtos, pasitraukusios, nepasiekiamam toly esančios, mūsų mintis ir mūsų žavesys klysta ir eina i dar senesnes dienas, į tą nenutraukiamą grandį, kuri tautoje ir žmonių giminėie tesiasi nuo amžių.

Kiek brangių turtų išnešė iš žilų senovių toji mūsų motina lietuvė! Per tūkstančius metų ji išsaugojo tautos gyvybę, ją perduodama iš kartos i kartą. Ji savo sūnus ir dukteris vedė iš metų i metus, iš amžių i amžius, ir taip toji kilni žygiuotė atėjo ligi mūsų dienų, lygiai ištroškusi augti, kurti, statyti ir vėl keliauti į naujus laikus, į naujas kartas ir naują kūrybą.

Ji, ta mūsų tautos motina, eidama iš senųjų gadynių tarp savo vaikų, nešė savo žemės dainas, garbę, patveriančius darbus, kasdieninę tikrovę ir gražesnių pasaulių svajonę bei jų ilgesį.

Mes gavome jos paveldėjimą, ir mūsų dvasia turtingesnė, ir visa mūsų būtis tvirtesnė ir prasmingesnė: mes žinomės esą nariai tos genties, kurios nei laikas, nei ginklas, nei metų atmainos nepalaužė ir kurios krūtinėje neišblėso noras ir jėga kurti geresniąją dieną ir statyti šviesesnįjį tautos ir žmonių namą.

Toj amžių eigoj regim mūsų motiną, kaip ji tikrai yra buvusi. Ji kietus darbus dirbo, ir jos širdį dažnai slėgė sielvartas, o jos akis temdė ašara. Prie jos durų nekartą stovėjo badas, aplinkui siautė maras, gaisrai ir naikinimas. Ir vistiek ji ištvėrė ir tautos gyvybę įdavė naujoms kartoms ir naujiems rytojams. Ji nelūžo ir ištesėjo, ir nuo žilų senovių pasiliko tokia pat brangi, gaivi ir iš savo paskirties neiškreipiamą.

Motina, geroji patarėja, melskis už mus.

Tartum šventą auką, iš amžių gelmės ji atnešė tautos kūną ir kraują, ir kuriančiąją mūsų žemės dvasią, ir visa tai padėjo naujam augimui ir naujam žiedui. Ir šandie mes esame tas naujas tautos ramstis ir jos ateities brendimas. Mes turim išverti ir išeiti į naują aušrą ir naują gyvenimą, kuris bus tik viena akimirka tūkstantmetėje mūsų giminės žygiuotėje, bet neiškertama, reikalinga ir nesustojama akimirka, kaip būtinas ir nepaliaujamas mūsų širdies plakimas.

Mes turime dvi motinas. Kai mūsų švelni gimdytoja mus lopšyje supo ir dainą dainavo, šalia mūsų stovėjo antroji motina — mūsų tėvynė. Mes esame įsišakniję savo žemėje. Mes esame Lietuvos kūno ir kraujo vaikai, jos praeities, jos žilų senolių, jos garbės ir jos nuopolių sūnus ir paveldėtojai. Į mus įaugo mūsų žemės vėjai, girių ošimas ir paukščių čiulbesiai. Su mumis eina mūsų krašto darbai, prakaitas, dejonės, kūrybinė aistra, šlovė, puollimai ir atsikėlimas.

Kai šiandien mūsų tėvų žemė priblokšta ir vaitote vaitoja, mes regim ją, kaip savo kūno motiną, kaip savo brangiausiąją, kaip savo rūpintoją ir penėtoją.

Mes regime jos akių skausmą ir jos pažeminimo gėdą ten, žemės dulkėse ir šlykščioje neteisybėje.

Mūsų širdis tada dejuoja ir šaukte šaukia:

— Tu pasikelsi iš dulkų, iš paniekimo ir vergijos. Tu eisi šviesi, savo sūnų ir dukterų lydima. Tu esi mūsų didžioji motina, mūsų viltis, mūsų troškimas, mūsų tikslas ir buvimas, mūsų pasididžiavimas ir mūsų akių spindulys. Tu būsi gyva ir graži iš kartos į kartą, ir tave puoš tavo sielvartų atminimas ir tavo sūnų darbai.

Nelė Mazalaitė

Liepsna Žaizdoje

(Tremtinės laišakai motinai)

Priepilaukoje, laive, Nemuno upėje, rašau skubų laišką:

“Mama, mes jau išvykstame, mes jau negalime, kaip susitarėme, atvažiuoti pas Tave pas dėdę. Aš, juk tai buvo linksma, kai mes visi kalbėjome apie tą kelionę. Gal būt, sakėme, mes ateisime pėsčiomis, kaip piligrimai, su lazdomis ir ryšulėliais, ir basi, ir Tu pasitiksi mus su pienu ir puikiai kaimo duona. Ir mes pralauksime audros tylioje Žemaitijos sodyboje, arba iš lėto trauksime drauge su Tavimi — tačiau dabar mes esame užklupti ir bėgame kaip iš gaisro.

“Ne, bet tai netruks ilgai, mes grįšime anksčiau, negu nunoks obuoliai, mes atvažiuosime tiesiai pas Tave ir visi keliausime namo pradėti laisvo, gero gyvenimo. Visiškai iš naujo — nes mes paliekame viską ir nerasime nieko. Karas turi baigtis. — Mes nesimatysime tik trumpą laiką. Iki pasimatymo, mama — galvok, kad mums viskas gerai, ir žinok, kad mylime Tave”.

Kas įteiks šį laišką manio motinai, kas nuveš jį — atsilyginsiu dėkingumu.

Niekas.

Kas pamis šį laišką, kas nuneš jį manio motinai, ryt, poryt, už savaitės — atiduosiu žiedą ir aukso grandinėlę, atiduosiu papuošalą su brangakmeni.

Niekas. Niekas.

Ši menką šimtą kilometrų, čia pat, mūsų žemėje, jau nėra kelio, nėra kelio. Ir čia bėga žmonės, gyvuliai, vežimai, laivai ir vandenys.

Ir bėga dienos sename priešų krašte, sename ordino mieste, kur vaikšto žmonės ramūs ir užtikrinti — šičia nėra sąmyšio nei patrankų — šičia vežiojasi gėles ir šuniukus. Ir aptvertame kieme mediniame barake rašau laišką:

“Mes truputį užtrunkame, mama, bet juk Tu supranti, kad pasaulio reikalai nėra mūsų parapija — niekas negalvoja, kaip mums skubu. Aš neleidžiu sau galvoti nieko — nes tada nežinia kas turėtų pasidaryti. Ne, aš negaliu meluoti: baisiai skauda širdį. Praėjo vasara. Tavo vardo dieną aš negalėjau atnešti Tau net gėlės lapo. Aš tik tai stovėjau prie spygliuotos tvoros ir galvojau: šventoji Ona yra mūsų šventos bažnyčios altoriuje — Ji gali paprašyti savo mažąjį anūką Jėzų, kad jis neleistų jokiai nelaimi ir skausmui paliesti Tave. Ne, nenusimink, mama, dar yra tikrai rugpiučio pabaiga, dar yra daug vilčių.”

Į visus šonus vežioja keleivius ir paštą — kodėl gi neparduodate ženklų šitam trumpam laišku?

Ne.

Jūs negalite nunešti šio mažo laiško, jis tešveria tik tai tiek, kad nepajusite jo, jis visai neužima vietos, — tik tai tris šimtus kilometrų, kada eina greitieji traukiniai ir lėktuvai?

Ne.

Yra pasakos apie varnus ir balandžius su raštais snapuose — yra dainuojama, kaip sakalai neša žinias ir ištikimi šunys atbėga iš amžinosios nakties krašto, atbėga su rašytais žodžiais. — Yra tokios pasakos, tik tai pasakos.

O pasauliu eina paprastas kalendorius, jis svaiddo mėnesius, ir dabar yra spalio. Kaip auksinės raidės krinta lapai, ir saulė vos beįstengia peršviesti dangų. Balti debesys plaukia viršum manęs, jie panašūs į laiškų popierių ir juose gali rašyti:

“Motina mano, ka tu galvoji apie mane, vienintelį savo vaiką? Palikau Tave be atsisveikinimo, be žodžio — visą gyvenimą nebuvau išsiskyrusi su Tavimi ilgiau kaip kelietai savaitė — dabar palikau Tave gal visados. Ką Tu pasakysi, jeigu manęs ieškodami priešai palims Tave vietoj manęs. Ką Tu pagalvosi? Man būtų lengviau, jeigu Tu rūgotum ir pyktum, būtų gera, kad tu išsižadėtum manęs! Bet aš žinau, Tu viską atleidi ir myli. Aš graužiu savo pirštus, kad negaliu nuvaryti minties: gal būt, jie kaltina tavo motiną, gal nužudė ją, arba išvežė į taigas ar kaitras. Tu sėdi saugiai, o tavo motinai yra atimta teisė net numirti savo namuose. Ach, viskas ten gali įvykti, o aš esu kurčia ir akla už šiu 700 kilometrų. Ir aš noriu muštis su tais, kurie ramina: ką gi padarysi, juk senas žmogus vistiek netrukus turi baigti savo amžių. Ne, — šaukiu, — ne! Tik tai svetimas gali būti senas — mylimieji visuomet yra jauni, ir nėra dienos, kad jei būtų nebereikalingi. Ir mano bejėgiškumas sugniuždo mane, ir aš negaliu net melstis. O, motina, tu prašyk Dievą, kad išliktum - - -”

Debesys yra išstirpę, ir paskutinieji jų karsniai, tarsi sudraskytas laiškas, nubyra ir nulekia.

O mes bėgame, ir atrodo, kad taip bėgsime visą amžinybę, ir už mūsų stovės pragaras čia pat. Kilometrai ir laikas bėga lenktynių, ir kaip viesulas dulkes, neša mus savo apdaro raukšlėse. Mes bėgame, ir grįžimui namo mums nėra kito kelio, kaip tik tai Paukščių Takas, ir kito vežimo — tik tai Grįžulio Ratai.

Ach, jūs gruodžio žvaigždės svetimame danguje, ties mano akimis jūs, žiemos žvaigždės! O, gal būt, ne žvaigždės? Žiūrėk, tai spinduliuojančios raidės, ir kaip vaikas galiu imti jas į rankas ir statyti žodžius:

“Mama, ar Tau nešalta? Viskas liko namie, Tu išvažiavai kaip vasaros viešnia, kas Tau davė dabar šiltą apdarą? Ar giminės dar tebėra gyvi, ar jų širdys dar yra žmoniškos? Gal būt, Tu kaip elgeta vaikštai po svetimus namus, gal būt — o gal būt, Tu numirei badu? Kodėl Tu man

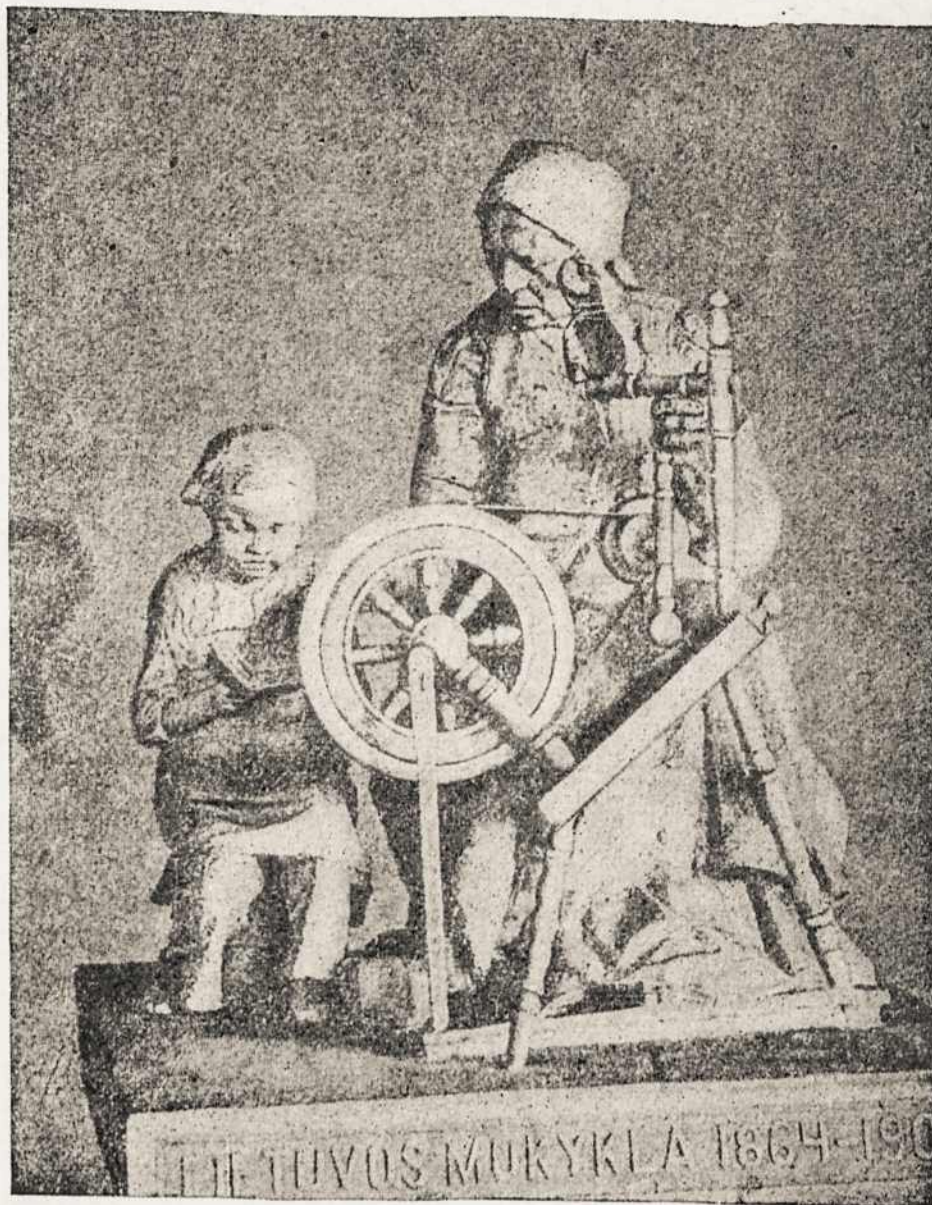
nieko nepasakai per sapną? Kodėl Tu nepasirodai aiški ir linksma? Tie sapnai yra kaip klejojimai, kaip liga: aš sapnuoju savo pačios mintis ir baimę. Mūsų viltis yra sušalusi, kaip rožės po ledu, mes pasišildome tiktai nuo gaisrų ir bombų, ir mes amžinai norime valgyti. Tiktai gera, kad Tu nežinai, kas dedasi su mumis, tiktai tas vienas gerai. Ne, juk Tavo širdis yra aiškiaregė — motinos širdis yra neapgaunama. — Tu žinai, koks mūsų gyvenimas čia. Tu neturi tos paguodos, jog mes iš viso dar gyvi. — Nebuvo mano prašymo, kurio Tu neišklausei, būk gera, motina mano, šiandakt prisísapnuok. Leisk pabučiuoti Tavo ranką. — Žiūrėk, prožektoriai nušluostė žvaigždes, kaip stiklo skeveldras asloje, ir lėktuvų burzgimas įsirausė į naktį. Aš niekuomet negaliu baigti rašyti laiško - -"

Niekuomet — ar siųsiu savo žodžius paukščių skridimo linija, ar išsvaidysiu į vėją — jie grįžta atgal, kaip užkeiktos kulkos. Tačiau aš šaukiu nepraverdama lūpų ir rašau akimis ant žemės tako ir upėje. Ir kai lyja, tai krenta mano žodžiai — ir kai sniega, tai jie yra sušalę iš liūdėsio. — Ir kai ilsiuosi nuolatiniame bėgime nuo pragaro, kai ilsiuosi šičia, svetimoje drėgnoje šiaurėje, matau: jūroje guli žolės, ilgios ir lygios, kaip laiško eilutės — į jas įdedu savo raišdes, ir jos nuplauks tūkstantį ir du šimtus kilometrų, juk tai yra ta pati jūra, kuri mūsų pakrantėje vadinosi Baltija:

"Ateik, mama, į krantą ir pasiimk savo laišką. Jau pavasaris, šilta, ir Tu gali pavaikščioti toliau. Ar Tu labai pavargusi? Skaitei, jog atėjo taika, ši geguži atėjo taika — ir ji nepadarė nieko. Niekas nekalba tiesos apie jus — jūs esate užgriuvę, visas kraštas kaip griuvėsiais apverstas namas, ir niekas neateina jūsų atkasti. Yra taika, ir šičia baigiasi mūsų vilčių laikas — mums, Tau ir Lietuvai. Matau jus abi — Tave ir Tėvynę — jūs abi senos ir apbleistos, ir nesiškundžiate. Kaip aš galėjau anais laikais vaikštinėti po balius ir linksmas vietas — kodėl nebuvau su Tavimi kiekvieną vallandą, mama. Ir kaip galėjau svajoti apie Adriją ir Alpes, ir palikti savo žemę nors neilgam laikui — savo noru. Ir jeigu nematysiu jos niekada, o Tave išvysiu tiktai po mirties! — Dieve maloningas, atleisk mano nuodėmes, aš dėkoju, kad Tu sutvėrei dangų, bet leisk man mano motiną sutikti gyvą mūsų tėvynėje, leisk valgyti jos rankų pagamintą valgi, paliesti ją šilta, vaikščiojančią ir pasilikti su ja. Ir kad kalbėtų ji, kad pasakytų, jog atleidžia - -"

Banga išmeta žoles ant kranto, susilankščiusios iššliaužia jos ant smėlio, ir saulė nudžiovina jas — taip nerimas sudegins mus, ir užmuš paniekinimas ir neteisybė.

Neteisybė išsiplėtė ant žemės kaip tinklas, iš kurio negali išsiveržti maži ir silpni. Mes netu-

Vargo mokykla

P. Rimša

rime į nieką atsiremti, tiktai į stebuklą, bet ar stebuklas ateis tiems, kurie svyruoja abejojime. Mes esame alkani. Kaip ašarų kekės sirpsta vynuogės, ir rausvėja kalnai nuo rudens. Kalnai, jūs užstojate mums kelią! Ir visur, kur tik mes prisiliečiame, mes, ištremties vaikai, paliekame ugnies pėdsakus, mes tarytumei iš plieno, esame nukalti iš skausmo, užtat mano alkys įsigrėžia į uolas, mano žiūrėjimas išdegina žodžius:

"Mano Motina, mano Motina! Aš esu praradusi spėjimus, svarstymus ir kalbą — mes esame iškišti į maišą ir nuleisti jūros dugnan. Gal būt, mus iškels, gal būt — pabaigsime skęsti. Kas yra su Tavimi, kas yra su jumis visais namie — aš nebegaliu galvoti. Ir jūs, ir mes pasaulio akyse nebesame žmonės!"

Mano laiškas vėl išnykęs — aš skaitau kitus žodžius, aš matau, kaip kalnų viršūnėje liepsnoja užrašas: "Vargas tiems, kurie skriaudžia, vargas tiems, kurie pavagia savo artimui motiną, kūdikį, sielą ir tėviškę — vargas tiems — jie žus, ir vienintelis pėdsakas po jų liks niaurus atsiminimas, kaip perspėjimas kitiems amžiams. Vargas, vargas jiems — teisybė artinasi!"

Gal būt, gal būt ateis teisybė, bet kas man, kas man, jeigu aš nematysiu daugiau Tavęs, mano motina — jeigu mūsų žemė liks tuščia ir sunaikinta — kas mums iš teisybės!

THOUGHTS ON LITHUANIA

by

Ann Su Cardwell

My first acquaintance with Lithuania was made when as a student of comparative philology in a Middle Western university I was continually meeting Lithuanian words in our text, cited as examples from a living language that through the ages had preserved its early forms with no great change, and which therefore were of immense interest to philologists tracing the sources of European languages. That was perhaps a contact rather than acquaintance. Nevertheless it made quite an impression upon me, and was my only tie with Lithuania until life suddenly turned a corner in 1922 and I found myself unexpectedly settled in Warsaw, Poland instead of New York.

That pitching me into a new world necessitated beginning my education in a field hitherto neglected. Never had it occurred to me that I would be in any way connected with Eastern Europe. It was in truth terra incognita for me and its people utter strangers. My first task upon arrival in my new home was to get a knowledge of the country and the history of the people among whom, as it developed, I was to live for seventeen years. But it was not a task in the sense of burden. It was, on the contrary, fascinating, continually opening up new avenues of interest and delight. Ever since those introductory days I have been urging my young American friends specializing in history to turn to the history of Eastern Europe.

For that is what the study of Polish history led to. The story of one Eastern European country cannot be studied without studying equally carefully that of its neighbors. And in the case of Poland and Lithuania their histories are so closely intertwined that study of one without the other is simply out of the question.

So it was that I renewed my acquaintance with Lithuania, now a real acquaintance. The nation immediately won my respect for way that in its pagan days it defended its territory and independence. "Stubborn Lithuania" is indeed a proud title and should be worthily worn. The Lithuanians were stubborn in defense because they knew they were right.

The names of great Lithuanian leaders became as familiar to me as if they had always been part and parcel of my historical knowledge. Their outstanding qualities — bravery, fighting qualities, intrepidity, initiative, military genius, organizing ability, industry, perseverance, — were indeed the qualities of leaders. But, one reasons, if a people produced such leaders, the

The Church at Kražiai, scene of the massacre of 1893.

nation itself must have possessed these qualities as general characteristics, though less marked in the average individual. The extent of territory which these bold Grand Dukes brought under control bears witness to their military competence. I recall the thoughts that came to me when some years ago I travelled in the Worskla River territory, of how in 1399 Vytautas, whom I knew under the name of Witold, had led an expedition into that far land above the Sea of Azov. No timid soul would ever have embarked upon such an enterprise.

If the Lithuanian rulers were great in war they were equally admirable in peace. They were not upstarts in the art of diplomacy. When pressed between the upper and nether millstones of Prussia and Muscovy, Lithuania, so much smaller as Lithuania proper than either of these two aggressive powers, was sagacious enough to realize the ancient proverb common to all peoples that in unity lies strength. The result was the crushing defeat inflicted upon the Teutonic Knights by the combined forces, Polish and Lithuanian, in the famous Grunwald battle of 1410 — is to this day an unhappy memory for the German nation.

In 1931 opportunity came to me to visit this land of which I had heard and read so much, reading and talking that had me well prepared. The great forests of conifers, the winding sandy roads, the sunny little meadows, the numerous pretty streams, the lakes, the fields of grain and flax, the growing herds of livestock — everything was as I expected to find it. The people were hospitable, friendly, and helpful.

Busy about their daily affairs, confident in the future of the country they were reconstructing as a free and independent state, developing commerce with the outside world.

Lithuanian meat products were at that time coming into prominence as an export article. And that brings to mind the delicious tangy smoked sirloin we called *poledwica litewska*. It holds a place all its own in the world of meats. Perhaps the trick of smoking it was learned and perfected when the nation was yet young and the food supply depended largely upon the game provided by the hunters. The Lithuanians are famous Nimrods and wild game has always been plentiful. But I would not leave the impression that Lithuanian cooking consists chiefly of meats. We had been told before we started that "You will have good eating. The Lithuanians are wonderful cooks". And those prophets spoke true.

There is no space to discuss the progress Lithuania was making in the intellectual and cultural field, but a current art exhibit visited in Kaunas should get notice. Just what group was exhibiting I do not remember, but I do recall the pleasure it gave me, the feeling that here were both talent and serious work, and no interest in fads and sensational movements in art.

Lithuania was then a happy land. Difficulties there were to be sure. That is life but the measure of man's stature is the manner in which he meets them; and the Lithuanians were meeting them with head up. Then came the terrible crime of aggressive war, and happiness fled the area from the Baltic to the Aegean. One tyrannous oppressor succeeded the other, until the tragic day when Lithuania was illegally incorporated into the Soviet Union. It is nothing new to assert that the Lithuanians did not want that incorporation; that they are Western, not Eastern; Christian, not pagan; civilized, not barbarian. Yet it must be repeated over and until the world is forced to take notice.

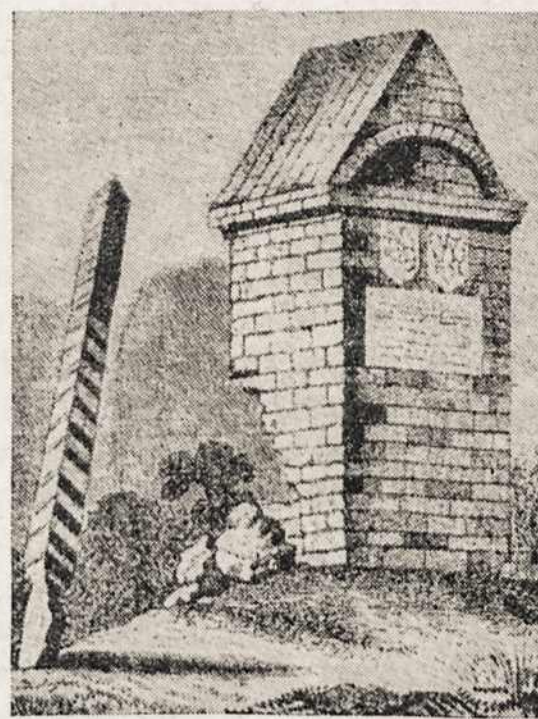
Under the domination of the Bolsheviks, Lithuanians still in the homeland are made to suffer in ways comparable to the lot of the early Christian martyrs. No man, woman, or child is safe. Fear rules the land. Property is confiscated without cause, individuals and families disappear — deported to Asiatic Russia to slave in forced labor camps. Brutality abounds. Deprivation of rights regarded as the common heritage of human beings prevails. The country itself suffers neglect as never before in its history. The nation is enchained. An American Lithuanian workingman said to me not long since, "I lived under both Mikolaj and Bolshevik rule. I know what they are like. But when I try to tell people that the Bolshevik is much the worse,

they won't believe me. And what can I do? I know and they don't".

The Bolsheviks are pursuing a policy of extermination of national groups under their control from whom they fear continued opposition. Become Soviet serfs or die, is their dictum; but the dying is done while engaged in slave labor. Yet Lithuanian resistance, at terrible blood cost, continues, and it is safe to say that the Bolsheviks will never attain their goal. Remember that phrase — "stubborn Lithuanians?" The Lithuanians will still be on their native soil when the blood-stained men of the Kremlin horde have passed off the stage, with their terrible empire shattered, let us hope, and its slaves set free.

But slaves cannot regain their independence without outside help. That help depends upon such humble people as you and me. Upon me, because I have been given the opportunity to know what Lithuania was in prewar days and am kept informed of what the Soviets have done to that once independent land. Upon you, young American Lithuanian, because of the Lithuanian blood in your veins. These are your people who have been reduced to slaves, and worse. It is your heritage that is being despoiled — a heritage of which anybody whose ancestors followed the noble coat of arms of the Lithuanian Knight cannot but be proud. A heritage? That is something which has come to you without effort on your part; but it does imply the obligation to defend and protect it.

The obligation that rests upon you, then, is twofold: to do all in your power to insure the survival of the ancient civilization in which you are rooted, and to fight the lies and slanders that issue from the Kremlin and its stooges who would settle forever the fate of the Lithuanian nation.

Frontier landmark at the junction of Lithuanian, Prussian and Polish frontiers (1545).

A. Vaičiulaitis

Užburti Klingzoro Sodai

(Iš Italijos vaizdu)

Stačiais šlaito laiptais ir vieškeliu, vedančiu į kalnus, iš Amalfio užkopiu į Ravello miestelį. Už manęs liūliuoja jūra ir iš šonų stūkso uolos.

Pavasariniai vėjai, mėlynas dangus, tuščias kelias, laukinė gėlė prie šiurkštaus akmens ir ta šakoje giedanti paukštė mane kažkur vilioja ir neša. Jaučiuos, lyg tas giedrus pavasario liūdesys, visi tie rūpesčiai ir vieniši mąstymai įsisuktų į tą pavasarinį vėjų skridimą, į žiedų kvėpėjimą ir paukštės trilenimą, ir drumstusį, siaustų ir žaistų kažkur už manęs.

Taip įžengiu į katedros aikštę Ravello miestelyje. Įžengiu su lengva širdimi, su atitrūkusia ir vėjuose plazdenančia mintimi. Čia šešėlių meta pušis, ten žaliuoja kitas medis, tankus ir vešlus, ir už jo baltuoja pati bažnyčia. Ji nėra tokia puošni ir stebinanti, kaip Amalfio ar Sienos katedra, ar kuri kita iš daugelio tų gražuolių Italijos žemėje. Paprasta ir kukli, nežėrinti nei marmurais nei kolonomis, ji galėtų būti atnešta iš kurio Lietuvos miestelio — tokia sava ir artima.

Nepuošniame savo apdare ji vistiek brangi, miela ir graži.

Pirmutinė šv. Pantaleono katedros grožybė yra bronzinės durys, bemaž prieš aštuonis šimtus metų darytos. Jose matai visokių paveikslų: ir šaulį, ir du gandrų, ir skydininką, ir apaštalus su knygomis. Yra ten ir kasdieninės apyvokos vaizdų, parodančių darbus, paukščius ar žvėris, taip blaiviai ir tikrai atmuštus toje bronzoje prieš daugelį metų.

Jauku ir ramu bažnyčios viduje. Net ir tie liūtai toki klusnūs ir geri. Gal vienas antras jų rūstesnis, rimtas ar lyg supykęs, bet kiti — tiesiog vaikiški ir toki glaudūs, kaip maži kačiukai. Tačiau visi jie ir priedermės jausmo apgauti: jie gi ant savo nugarų neša sakyklą! Į jų strėnas atremtos marmuro kolonos, ant kurių uždėta tokio pat marmuro sakykla, išpuošta mozaikomis ir turinti dar savo mažesnių suktnių stulpų, ant kurių vieno tupi erelis.

Tie liūtai, su tokiu grakštumu, maloniu ap sunkimu ir savo pareigos supratimu sustoję dviem gretomis, tos išsiračiusios kolonos ir marmuro sakykla jungiasi į vieną gražų, gyvą ir bemaž judantį derinį. Beveik jauti, kaip liūtai neištvers anoj vaikiškoje rimtyje, pakels savo letenas ir atsargiai, kad tos brangios naštos nepakreiptų ar nenumestų nuo savo nugarų, žengs pirmą žingsnį, susiliejančią į vieną lėtą ir melodingą vilnijimą jų liauniems kūnams, kolonų pynėms ir sakyklos mozaikų vingiams.

Prelatas Jonas Balkūnas

Neseniai popiežius pakėlė į prelatus kun. Joną Balkūną, Maspetho, L. I., parapijos kleboną.

Prelatas J. Balkūnas yra vienas iš veikliausių lietuviškame darbe. Jis dalyvauja įvairiose organizacijose, valdybose, posėdžiuose, važinėja su prakalbomis ir uoliai rūpinasi spauda. Yra pats redagavęs laikraščių ir juos parėmęs savo straipsniais. Paskutiniaisiais metais daugiausia savo energijos jis skiria lietuvių šalpos ir Lietuvos laisvės reikalui.

Džiaugiantis šia garbe, kurią popiežius Pijus XII suteikė kun. J. Balkūnui, malonu pažymėti, kad Maspetho parapijoje gražiai veikia ir vyčių kuopa.

Šalimais stovi ir antra sakykla, mažesnė ir senesnė už pirmąją, ir ne tokia grakšti. Joje yra mozaikinių kolonų su paukštėmis, kurios laiko gėles snapuose ar čiulba šakose. Tose mozaikose matome ir pranašą Joną bei didžuvę. Su uodega, kurios galas panašus į žeberklą ir kuri dvi eiles aplink susukta, su sparnais ir ragais, ir dar su bebro letenomis, toji didžuvė pirmoje mozaikoje ryja pranašą Joną. Šio vyro galva, rankos ir pusė kūno jau dingo anos žvynuotos pabaisos nasruose. Tik jo kojos dar veduojasi ore. Antroj mozaikoj pranašas išvemiamas iš

Bernardas Brazdžionis

MOTINOS MALDA

Tavo maldos, lyg stebuklas, motin,
Iš numirusių benamę širdį kelia,
Ir ji eina vėl tėvų namų ieškoti
Ir tėvų namų šventos ugnelės.

Tavo maldos, tartum aukso raktas —
Jis kalėjimus storiausius atrakina,
Ir į šviesą dieną virsta visos naktys,
Ir kančios tulžis — į meilės vyną.

Tavo maldos kaip sparnai žvaigždėti
Neša mus lig pat pasaulio galo,
Jos karalių, vergą ir poetą
Kūdikio šventais sapnais apdalo.

žuvies snukio, kiek galima plačiau išžiodinto. Jis išlenda nugąsdintomis akimis, barzdotas, vieną ranką priplojęs prie pilvo, antrąja laimindamas dvi žuvytes, kurios, žalios ir juodomis galvomis, atplaukė prie didžuvės kojų.

Iš katedros pasukau į Rufolo rūmus ir jo sodus. Čia stovi mūrai, kuriuos dar prieš tūkstantį metų pradėjo statyti, ir stūkso seni bokštai, aptrupėję ir vijokliais apžėlę. Dalis tų arabinio ir normanų stiliaus pastatų jau apgriuvo, krūmokšniais ir piktžolėmis apsigozė.

Taip eini per tuos sodus, per vaizdžius kiemus, pilnus senovinio žavesio, tylos ir atminimų. Aplinkui auga aukšti, tokie tankūs kiparisai, siūruoja pušys, žydi oleandrai ir kerojasi didžiuliai paparčiai.

Paskui ilgai rymoju terasoje už tų rūmų.

Viename šone, visai arti, buvo kalnai. Kaip degtukų dėžutės, juose buvo išdėlioti nameliukai. Už tų viršūnių — vėl kalnai, rūstūs, vienodi, akmeninėmis keteromis ir tušti.

O priešais erdvė ir gelmė: plati ir begalinė, liūliuoja ir žėri jūra, tolybėj skęstanti į rūkus. Pro tą lengvą, romantišką ūkaną vos ne vos ryškėja Salerno įlanka, vos pastebimai įbrėžtas jos pakraštys ir švelnios Apeninų kalnų viršūnės. Vietomis anos aukštumos grimzta į rūką, paskui vėl išsineria baltu dryžiu — tai sniegas ar debesys, toks skaistus ir tolimas, kad sunku suvokti, kas ten iš tikrųjų boluoja.

Gelmėje, bemaž po mano kojų, žemyn krenta rudos uolų atbrailos, pakrantėj išsibarstęs miestelis ir paskui — jūra. Arčiau jos vandenys lyg upių ar kokių srovių išvažoti. Ji visa žėri ir raibuliuoja prie šių šiurkščių, uolinių krantų. Bet aname, neaprėpiamame atstume ji lygi, tokia rami, tuščia ir visai išblyškusi. Pro šias dvi pušis, kurios stovi viena šalia antros kaip motina ir dukterė, pro iškerojusias ir tirštas jų viršūnes, visoje anoje oro ir vandens erdvėje tik viena balta burė maityti. Tik viena paukštė praskren-

da ir viena avis subliauja, ir dar kur nors žemai šlaituose girdėti vaikų balsai.

Juoda valtėlė, lyg iš pasakų išsinėrusi, plaukia jūra, vienu viena visoje šioj platybėje. Saulei leidžiantis, Apeninų viršūnės bala, ir sunki tų kalnų grandis panėsi į milžinišką slobiną, kuris savo snukį įbedė į jūrą — kažkur už tų graikiškų Paestumo šventyklų, aplink kurias nūn renkasi sambrėškiai ir amžių vienatvė.

Artinasi naktis. Gretimųjų kalnų rūsčios keteros skendėja mėlynoj migloj, kuri kaskart tirštėja.

Vėjas sušlama palmių lapuose. Gegutė sukukuoja kalnuose.

Paskui viskas nutyla.

Tada atsiveria legendų vartai ir ateina riteris Parcivalis ir tauriausioji neša šventą Gralio auką. Pamažėlę atsiskleidžia užburtieji Klingzoro sodai ir pasigirsta nuostabi jų muzika.

Kūrėjas iš savo širdies, iš savo sielos ir iš savo išvidinio regėjimo buvimui pašaukia ligšiol negirdėtas melodijas. Jos drumsčiasi, madžia ir neatstoja. Kurį laiką jos būna be aiškių bruožų. Kūrėjas žino, koks jo balsas turėtų būti, bet vis negali to savo pasaulio sugauti tokio, koks jo svajonė ir išvidinį regėjimą patenkintų. Kaip tai uolai, jam reikia Mozės lazdos palytėjimo, kad ištrykštų vanduo.

Tas atveriantis palytėjimas gali būti žmogaus pažvelgimas, kukli pievų gelytė, senovinių kronikų lapai, vaiko šauksmas ar šis buriantis vaizdas iš Rufalo sodų terasos.

Richardas Wagneris savo sieloj girdėjo skambant Klingzoro sodų muziką, kada jis kūrė "Parcivalį". Bet ji skambėjo dar nesučiupama, neišreiškiamą, ne tokia, kokią širdis buvo išsapnavusi. Jis keliavo iš vietos į vietą, ir Klingzoro sodų skambėjimas iš svajonės vis neatsivėrė tikrovei, kūrėjo regėjime tegalinčiai būti vien tokia, kokią sielos balsas stengiasi buvimui prišaukti, ir nieku kitu daugiau.

Wagneris atvažiavo į mažą Ravello miestelį. Iš Rufalo sodų jis žvelgė į šiurkščius ir vienišus kalnus, į jūrą žemai po kojų, į dangaus ir vandens mėlynumą, ir į visą tą erdvę, rimtį ir tą svajingą tolybę, skęstančią sutemose ir rūkuose.

Tada jo siela atsivėrė ir suskambėjo. Su šiuo pažvelgimu jo dvasia ūmai išsivadavo nuo to neramaus ieškojimo. Jį palytėjo Mozės lazda.

Jame skambėjo užburtųjų Klingzoro sodų muzika — tikroji, vienintelė, svajonėj išnešiotoji muzika, kuri tarp šių pušų ir palmių, šių neaprėpiamų vandens ir rūsčių kalnų artybėje ištryško savo būčiai ir visų mūsų džiaugsmui.

Jau ateina naktis. Į tamsią jos angą grįžta Parcivalis ir jos ūkuose nyksta šventasis Gralis.

Tu klausykis — ten ne vėjas sušiuo pušies viršūnėje, o skamba užburtųjų Klingzoro sodų muzika.

Dr. J. Grinius

Profesorius St. Šalkauskas

(Atminimų žiupsnelis)

Manau, kad broliai Amerikos lietuviai ne daug ką yra girdėję apie profesorių Stasį Šalkauskį. Jis buvo ne tik didelis Lietuvos mokslininkas, bet ir labai patrauklus ir šviesus žmogus. Jį mylėjo visi jo pažįstami ir studentai, o gerbė jį net jo priešai.

Aš čia nemanau rašyti apie St. Šalkauskio mokslinius darbus. Jų žymi dalis dar yra neišspausdinta, o išspausdintų jo knygų neturiu su savimi. Todėl ši kartą noriu papasakoti pluoštelį atsiminimų, kaip buvęs jo mokinys ir paskui jo bendradarbis Kauno universitete.

Pirmą kartą apie St. Šalkauskį išgirdau, dar būdamas gimnazijoje. Vieną vakarą ėjau Šiaulių miesto svarbiają gatvę su Algirdu Šalkauskiu. Jis buvo viena klase už mane vyresnis. Kalbėdamini apie šį bei tą, mes užkliudėme fakyrus. Mano draugas pasakė, kad Indijoje greta visokių burtininkų yra vienuolių atsiskyrėlių, vadinamų joga. Tai esą labai ištvermingos valios žmonės. Apie jų dvasines pratybas jis girdėjęs iš savo brolio, kuris neseniai grįžęs iš Šveicarijos, aukštuosius mokslus baigęs. Jo brolis manęs, kad joga nereikia apgaulės. Jie valios jėga apvaldo savo kūną ir kitus žmones priverčia paklusti savo valiai. Tas jo brolis buvo ne kas kita, kaip Stasys Šalkauskis.

Jis buvo sūnus gydytojo Julijono Šalkauskio, kuris dar prieš pirmąjį Pasaulinį karą buvo buvęs Šiaulių burmistru. Vėliau, kada St. Šalkauskis atsiuntė Šiaulių moksleiviams ateitininkams savo prancūzišką knygą "Sur les Confins de deux mondes" (Ant dviejų pasaulių ribos), aš dar labiau susidomėjau tuo mokslininku. Dar vėliau sužinojau, kad St. Šalkauskis prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo baigęs Maskvos universitetą. Po to jis dirbo toli nuo Lietuvos, Turkestane, Taškento mieste. Jis buvo ten tyčiom nuvažiavęs, nes turėjo silpnus plaučius, o ten sausas oras jį pagydė. Tačiau jam advokato ir banko juriskonsulto darbas Taškente nepatikęs. Jis norėjęs atsidėti filosofijos mokslui. Prof. kun. A. Dambrausko-Jakšto padedamas jis išvažiavo į Šveicariją ir įstojo į katalikiškąjį Friburgo universitetą.

Bet čia St. Šalkauskis studijavo jau nebe teisės mokslus, o filosofiją, pedagogiką, estetiką. Čia antrą kartą jis baigė universitetą ir įgijo filosofijos daktaro laipsnį. Čia jis praleido ir pirmąjį Pasaulinį karą. Šveicarijoje jis taip pat darbavosi dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Lietuvos reikalą aiškindamas pasauliui, jis parašė du veikalus — "Religinė Lietuva", kurią savo vardu išleido Dr. Viskanta, ir jau minėtą

knygą "Ant dviejų pasaulių ribos". Šiame veikalė jis svarstė Lietuvos kultūros klausimus. Čia jis nurodinėjo, kuo Lietuvos kultūra skiriasi nuo slavų ir germanų, kad lietuvių kultūra gali būti originališka, savaip perdirbdama rytų (slavų) ir vakarų (germanų) gerąsias ypatybes.

Asmeniškai prof. St. Šalkauskį tepažinau tik 1922 m., įstojęs į universitetą Kaune. Ten, Teologijos-Filosofijos fakultete, jis tada dėstė nemažą mokslo dalykų. Aš tuoj pastebėjau, kad Šalkauskis yra mėgstamiausias profesorius. Tiesa, klausyti jo paskaitų, ypač pradedantiems studentams, nebuvo lengva. Tuo kaip tik nusiskųsdavo jaunos studentės. Nežiūrint to, jo paskaitos buvo labai mėgiamos. Į jas ateidavo studentų ir iš kitų fakultetų. 1926-1930 m. laikotarpyje prof. St. Šalkauskio paskaitas prisirinkdavo tiek studentų, kad sunku būdavo gauti vietą atsisėsti pačioje didžiausioje Teologijos-Filosofijos fakulteto auditorijoje. Kartais vieni stovėdavo, o kiti užimdavo vietas ant katedros laiptelių. Taigi, per prof. St. Šalkauskio paskaitas studentai sėdėdavo prie pat savo mokytojo kojų, kaip senovės graikų laikais.

Studentus ypač žavėdavo profesoriaus mintys, gilios, kilnios, krikščioniškai giedrios. Nors St. Šalkauskis niekada nesigirdavo savo tikėjimu, bet visi jautė, kad jis yra giliai tikintis katalikas. Kas nuėidavo rytais į tėvų jėzuitų bažnyčią, tas galėdavo pastebėti, kad profesorius ne tik sekmadienį, bet ir paprastomis dienomis eidavo prie šv. Komunijos. Tai dar labiau paskaatindavo katalikus studentus gerbti savo profesorių. Jo švelnumas padarėdavo studentus kreiptis į jį visais jiems rūpimais ir neaiškiais klausimais. Ne tik moksliniais, bet ir asmeniniais. Nors tie klausimai kartais būdavo ir ne labai reikšmingi, bet profesorius kiekvieną studentą išklaudydavo atsidedęs. Nė vienas nebūdavo subartas ar pavarytas, kuris tik kreipėsi į jį net menkiausiu klausimu.

Kada 1927 m. ėmė sklisti kalbos, kad prof. St. Šalkauskis ketina vesti žmoną, studentų tarpe kilo susijaudinimas. Daug kam atrodė, kad kažin kas nori mylimą profesorių iš studentų paveržti. Atrodė, lyg kokia nelaimė grėsė. Vieni manė, kad vedęs profesorius paskęs šeimos rūpesčiuose, kad jo silpna sveikata jam nebeleis atsidėti mokslui. Kitiems atrodė, kad jis bus sunkiau prieinamas studentams, kad jo autoritetas kris. Treti įsivaizdavo kitokių negerovių. Todėl nenuostabu, kad susirūpinę studentai kreipėsi į kitus profesorius. Studentai juos prašė paveikti St. Šalkauskį, kad jis nevestų. Vienas profesorius, studentų įkalbėtas ir pats susirūpinęs, nuėjo pas savo kolegą. Jis išdėstė St. Šalkauskiui

studentų nuogastavimus ir pageidavimus. Prof. St. Šalkauskis ramiai išklausė, padėkojo už rūpestį ir nieko nepažadėjo. Jis turėjo savo nuomonę. Jeigu ką apsvarstęs nusprendavo, beveik niekas jo nebegalėdavo perkalbėti. Taip atsitiko ir su vedybomis. St. Šalkauskis vedė 1927 m. per Kalėdas vieną savo buvusių mokinių.

Tačiau po to greit pasirodė, kad studentų ir net profesorių nuogastavimai buvo be pagrindo. Prof. St. Šalkauskis ir toliau pasiliko pirmųjų čioj aukštumoj. Jis ir toliau buvo toks pat atsidavęs mokslui ir toks pat draugiškas bei malonus studentams, kaip ir pirma. Ir šeimoj jis neužsidarė. Jis ėjo ten, kur buvo kviečiamas ir kiek jo sveikata leido. 1927-1930 m. jis buvo Ateitininkų Federacijos vyriausiu vadu. (Ši organizacija daug kuo panaši į Vyčius). Vėliau jis buvo Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirmininkas.

Net kada vėliau jį ištiko sunki nelaimė (sunkiai susirgo sūnelis ir ilgus mėnesius kovojo su mirtimi), profesorius St. Šalkauskis savo pareigų mokslo ir studentų atžvilgiu neapleido. Jis mokėjo paslėpti savo asmeninius skausmus ir rūpesčius. Pats kentėdamas, jis su šypsančiu veidu duodavo patarimus jo patarimų ieškantiems studentams.

Kai 1929 m. rudenį, grįžęs iš Prancūzijos, buvau pakviestas eiti docento pareigas Teologijos-Filosofijos fakultete, dar labiau įstiiikinau, kad St. Šalkauskis yra didelė asmenybė. Nors fakultete jis tebuvo paprastu profesorium ir nėjo vadovaujamų pareigų, tačiau jis buvo Filosofijos skyriaus siela. Visokiais svarbesniais klausimais dekanas pirmiausia pasitardavo su prof. Šalkauskiu. Naujų profesorių kvietimas, esančių kėlimas į aukštesnį laipsnį, mokymo plano keitimas, knygų leidimas, visokios delegacijos ir memorandumai pirmiausia buvo aptariami su profesorium. Ir jis darydavo taip, kad fakultetui, studentams ir Lietuvos kultūrai būtų naudingiau.

Kada prof. St. Šalkauskio mokiniai išėjo į gyvenimą ir pradėjo dalyvauti Lietuvos kultūros kūrime, profesorius jų darbais domėdavosi ir visada jiems padėdavo savo patarimais. O jo mokiniai jau dirbo įvairiose srityse. Dauguma jų buvo gimnazijų mokytojais ir direktoriais. Toliau ėjo laikraštinkai, rašytojai, poetai, universiteto profesoriai. Jie stipriai stūmė pirmyn Lietuvos kultūros gyvenimą. Norėdamas jiems padėti, prof. St. Šalkauskis, galima sakyti, net savo gyvenimą sutrumpino.

Būtent, 1939 m. pavasarį buvo Vytauto Didžiojo universiteto rektorius rinkimai. Keletas buvusių prof. Šalkauskio mokinių, kurie jau patys buvo profesoriai, prašė savo mokytoją sutikti statyti savo kandidatūrą į universiteto rektorius. Jie įrodinėjo, kad tik jis iš katalikų tegalės būti išrinktas rektorium. St. Šalkauskis svyra-

vo dėl savo sveikatos, bet pagaliau su buvusių savo mokinių prašymu sutiko. Iš tikro jis buvo išrinktas rektorium. Tačiau čia iš dalies buvo jo nelaimė. Jis per daug uoliai ėjo pasiimtas pareigas.

Kada 1939 m. rudenį Lietuvai buvo gražintas Vilnius, naujasis rektorius St. Šalkauskis Karo Muziejaus sodėlyje per iškilmes gavo ilgokai stovėti be kepurės. Ten jis persišaldė ir sunkiai susirgo gripu. Tai pakenkė jo širdžiai. Nors vėliau šiek tiek pasitaisė, tačiau širdis nebeat-sigavo tiek, kad būtų pajėgusi kovoti su naujomis nelaimėmis.

Kai 1940 m. vasarą Lietuvą užplūdo Sovietų Sąjungos kariuomenė, profesorius Šalkauskis buvo pašalintas iš rektorius pareigų ir atleistas iš profesorių. Rudenį jis persikėlė į Vilnių. Tikėjosi tame universitete gauti keletą paskaitų privatdocento teisėmis, tačiau bolševikai net tokios tarnybos jam nedavė. Profesorius liko be darbo. Teko sunkiai vargti, nes žmona už kelias pamokas labai mažai teuzdirbdavo. Teko profesoriui vėl atsigulti į lovą. Nors labai vargo, bet niekam nesiskundė. Kai draugai ar pažįstami aplankydavo, jis sielodavosi Lietuvos ateitimi ir jos likimu.

1941 m. vokiečių-sovietų karo pradžioj sukilėlių pastatyta laikinoji Lietuvos vyriausybė profesorių St. Šalkauskį pakvietė į Vilniaus universitetą. Tačiau čia jam dėstyti nebeteko. Kadangi, vokiečiams okupavus Lietuvą, Vilniuj maitinimasis ypač buvo blogas, prof. St. Šalkauskis norėjo grįžti į gimtąjį Šiaulių miestą. Teko laukti kelias savaites, nes vis negaudavo automobilio, o kelionė traukiniu buvo per sunki. Pagaliau po ilgo laukimo profesoriui su žmona ir sūnum pavyko persikelti į Šiaulius. Čia maistas buvo geresnis. Žmona gavo darbo gimnazijoj. Profesoriaus sveikata lyg pradėjo taisytis, bet lapkričio pabaigoj ji vėl pablogėjo. Pagaliau 1941 m. gruodžio 4 d. prof. St. Šalkauskis amžinai užmerkė akis.

Minioms žmonių ir Šiaulių moksleivijai bei artimiesiems draugams ir mažam buvusių mokinių būreliui dalyvaujant, visų lietuvių gerbiamas mokslininko kūnas buvo palaidotas Šiaulių kapinėse tuo pat laiku, kai japonai puolė amerikiečių karo bazę Pearl Harbor.

●
Žmogus gyvena, kad esmiškai šviesėtų, žmoniškėtų. Kelias tam neabejotinas vienas. Reikia pasistengti nusimanyti Amžinojoj Išmintyje — Meilėje — Galioje.

Vydūnas

●
Žinau, žinau, kaip skaudžios kryžiaus vinyš,
Kad į Golgotą lydi graudis didis,
Bet jį nutildys varpas vakarinis,
Ir amžių žvaigždės jo opas užgydys.

Jurgis Baltrušaitis.

S. Sužiedėlis

Cornelius Tacitus apie Lietuvių Senolius

Cornelius Tacitus buvo romėnų istorikas. Jis gyveno I amž. po Kristaus. Romos imperija tada buvo apėmusi didelius Europos, Afrikos ir Azijos plotus, bet pamažu jau iro ir smuko. Pačioje Romoje buvo įsigalėjusi netvarka. Imperatorių sostan kopė tironai, arba kaip dabar sakoma — diktatoriai.

Dar būdamas vaikas C. Tacitus išgyveno šurpius Nerono laikus (54-69), kai buvo persekiojami ne tik krikščionys, bet nuo kruvinos Nerono rankos kentė ir patys romėnai pagony. Jau subrendęs C. Tacitus pergyveno kitą imperatorių tironą, Domicianą (81-96), kuris varžė žodžio ir minties laisvę. C. Tacitus turėjo padėti plunksną ir nutilti, nes kurie rašė ar kalbėjo, verčiami buvo garbinti garbėtrošką imperatorių tartum patį Dievą ir žmonijos saulę, kaip dabar yra Rusijoje. O Cornelius Tacitus mylėjo laisvę ir nevaržomą žmoniškumą. Pats būdamas aukštu Romos valdininku, žiūrėjo teisingos tvarkos ir įstatymų. Jis jaudinosi, kad Romos valstybės tvarka iro ir kad ją jau supo barbariškos giminės. C. Tacitus įspėjo, jog pražūtis bus neišvengiama, jei romėnai viduje nesusitvarkys ir ryžtingai nekovos su barbarais.

C. Tacitus gerai pažino tas naujas, sukilstančias germanų gimines. Jo uošvis Agricola (81-84) buvo nukariavęs visą Angliją ir savo žentui suteikė daug žinių apie tą kraštą ir kaimyninius germanus. Be to, C. Tacitus pats buvo Vokietijoje Pareiny, kur dabar daugiausia suspietę lietuvių tremtinių. Anuomet tai buvo dar nekultūringas kraštas, kurio žmonės ir papročius C. Tacitus aprašė savo veikale "Germania". Tasai labai vertingas jo kūrinys VIII amž. buvo pradinęs. Tikslai praslinkus 800 metų vienas vienuolis (Enochus de Ascoli) jį aptiko Vokietijoje ir perdavė Vatikano bibliotekai. Pirmą kartą jis buvo išspausdintas tikslai 1470 m. Venecijoje, Italijoje.

Šis C. Tacito veikalas mums tuo svarbus ir įdomus, kad jame rašoma apie *aisčių gimines* prie Baltijos marių. Tai yra pirmoji rašytinė žinia apie lietuvių sentėvius.

Pasiklausykime paties romėnų istoriko žodžių apie savo senolius iš labai žilos praeities:

"Svebų (Baltijos) jūros dešinysis krantas siekia *aisčių gimines*. Savo papročiais artimos yra svebams, o kalba — britams. Jos garbina *deivę motiną*. Šiam savo tikėjimui išreikšti turi ženklus, vaizduojančius šernus. Jie mano, kad tas apsaugo kare ir užtikrina globą deivės garbintojui, kuris ją išpažįsta ir būdamas tarp priešų. Jie dažniau vartoja vėzdus negu geležinius ginklus. Žymiai geriau *idirba žemę* ir jos vai-

siais apsirūpina, negu įpratę tingėti germanai. Taip pat jie pažįsta jūrą ir stengiasi ištyrinėti. Tikslai jie vieni yra aptikę *gintarą*, kurį rankioja pakrantėse ir jūros sėklumose. Tačiau, kaip nekultūringi, tai nežino ir mums nenurodo gintaro kilmės ir sudėties. Jis ilgai mėtėsis pamarėse drauge su jūros išplaujamomis drumzlėmis, kol mūsų (atseit, romėnų) prabanga jį išgarsino. Patys aisčiai gintaru nesinaudoja: jis surenkamas tolks, kaip randamas, neapdirbtas išsiunčiamas, ir jie labai stebisi, kad už jį tiek mokama. Tai esą ne kas kita kaip medžių sakai, nes jame yra vabaliukų ir vabzdžių, kurie įklimpo į skystą, bet greitai sukietėjančią masę. Kaip tolimuose rytuose, iš kur yra gaunamas balzamas ir smilkalai, taip ir čia, vakaruose, man atrodo, turėtų būti vešlūs miškai ir šilai, augantieji pajūryje ir salose. Medžių sakai, saulės spindulių išsunkti, matyti, suvarva į jūrą, sutirštėja ir paskui audros metu išplaunami į pakrantes. Gintaras ir dega, kaip pušies sakai: jis kvėpia degdamas ir alyva tykšta. Užgesęs virsta derva" (C. Tacitus. *Germania* XLV, 7 - 30).

Blaivus ir objektyvus C. Tacitus, nors pats ir nebuves Pabaltijyje, aisčius aprašė mažai suklysdamas. Paklydo jis sulyginęs aisčių ir britų kalbas, nes nei vienos nei antros, be abejo, nemokėjo. Netiesa ir tai, kad aisčiai, arba senieji *prūsai ir lietuviai*, nenaudoję gintaro savo reikalams. Labai seni archeologiniai radiniai liūdi, kad Baltijos pamaryje žmonės iš gintaro dirbdinosi rūbams puošmenas, įvairias sagtis ir net dievukus (amuletus). C. Tacitus teisingai nurodo, kad aisčiai buvo *geresni žemdirbiai* už savo kaimynus — germanus. O žemdirbiai visada yra sėslesni ir anais laikais, be to, jie būdavo daug kultūringesni už tautas bastuokles. Mūsų senoliai jau buvo įpratę gyventi pastoviai ir iš savo žemės niekur nesikėlė. Jie, matyti, karštai mylėjo savo gimtąją žemę, ją kantriai dirbo ir išgaudavo gerą derlių. Nuo jo daugiausia ir priklausė aisčių gerovė. Tad ir jų tikėjimas šlovino "*žemę motinėle*", kurią dar mūsų pačių motinos Lietuvoje pagarbiai bučiuodavo ir vadindavo "*šventa žemele*". C. Tacitus, arčiau aisčių nepažindamas, pagarbą žemei motinėlei vadino "*deive motina*". Bet jis nenurodo, kad lietuvių senoliai būtų turėję kokius dievų stabus, kaip kitos pagonių tautos ir patys romėnai. Aisčiai garbino saulę, kuri jiems švietė, ir žemę su šventomis giriomis, kurios žmonės dengė ir maitino. Ramus tai buvo kraštas, kol svetimas žmogus nesivaidė tose tankiose giriose, ir dėl to mažai kam žinomas.

Romėnų istorikas C. Tacitus mums patiekia pačias pirmąsias, nors ir menkas dar žinias.

Š. m. kovo 30 d. savo kanceliarijoje Jo Eminencija Kardinolas Samuel A. Stritch, Chicagos arkivyskupas, priėmė lietuvių delegaciją, kuri Jo Eminencijos prašė globoti ALRKF šaukiamą Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje, spalio mėn. šiais metais. Žiūrint iš kairės į dešinę: žurnalistas Stasys Pieža, Kongreso rengimo komiteto pirmininkas; kun. Petras Činikas, M.I.C., "The Marian" redaktorius ir komiteto publikacijos komisijos

narys; kun. prof. B. Urba, Chicagos provincijos Kunigų Vienybės pirmininkas ir šv. Kazimiero Seserų kapelionas; Jo Em. Kardinolas S. A. Stritch; kun. Ignas Alavičius, ALRKF dvasios vadas ir šv. Antano par. klebonas, Cicero, Ill.; Leonardas Šimutis, "Draugo" redaktorius ir ALRKF sekretorius. Jo Eminencija ne tik sutiko kongresą globoti, bet ir pats dalyvauti jame ir kalbą aktualiais katalikiškos akcijos reikalais pasakyti.

STASYYS YLA

Šviesa

lietuvio religijoj ir gyvenime

Mūsų sentėviai gyveno gamtos prieglobsty, alsavo žemės ir dangaus ritmu. Juos supo miškai, jų dienos darbus ir žygius lydėjo šviesioji saulė ir nakties svajones pynė mėnulis ir sietynas. Jų bendrystėje gyveno laukų balandis, žaltys ir žirgas juodbėris.

Gamta jiems buvo artima ir kartu taip paslaptinga! Kartais ji atliepdavo jų pačių dvasios balsą, kartais disonansu brėždavo jų širdį. Motulės iš kapų balsu prabildavo gegutė. Tarsi dvasia nemaruolė ūkaudavo pelėda. Kažką nykaus kalbėdavo medžiai gūdžią naktį. Kažko dangus kartais užsirūstindavo.

Gyveno mūsų sentėviai žemėje, kuri kaip motulė nešiojo juos, penėjo, rėdė ir globė. Ir kėlė jie akis į dangų, kuris kaip tėvas buvo tolimas ir didingas, žavus ir kartu grąsus.

Susižavėjimo ir pagarbos pilni jie stebėjo ženklus čia, žemėje, ir ten — aukštybėse. Ir atspėjo, širdimi pajautė Tą, kuris šviesesnis už

saulę, budresnis už mėnulį, paslaptingesnis už žvaigždžių taką. Kas jis — jie nemokėjo pasakyti: šviesa, kuri negęsta, ugnis, kuri amžinai šviti?

Ugnis plazda, kaip gyvybė, gaivina kaip meilė, kaip akis šviečia pro tamsiausias miglas. Šita ugnis, jei amžinai rusentų, būtų atspindys To, kuris plazda kažkur amžina gyvybė ir meilė, kuris amžinai budi ir veikia. — Ir lietuvis įžiebė amžinos ugnies aukurą, ugnies, kuri primintų jam amžiną Būtį. Vaidilų kanklės ima skambėti Jos garbei ir vaidilutės pažada Jai savo nekaltybę.

Daugiau nei ugnis praamžina šviesa mena saulė ir mėnulis danguje. Saulė kaip motina visus globia, gyvybę ir džiaugsmą visiems dalina; amžinai judri ji kaip sengalvėlė, kuri anksčiausiai pakyla ir vėliausiai eina poilsio. Mėnulis budrus ir rūpestingas; kaip tėvas pakyla tamsią naktį iš patalo ir eina per sodybas pažiūrėti, ar kas pikta negresia jo vaikams, ar tamsa kas pasinaudoti nesiruošia.

Saulė ir mėnulis, kaip erdvių aukuras, šviti amžina šviesa. Šviti ženklais kažkokios dievybės, kuri motiniškai atsidavus ir meili, kuri tėviškai budri ir veikli. — Iš jos, kaip gimdytojos, kykla visa. Jos rankos paleido bėgti upių srovę,

jos suželdė plačiasias girias, jos leido žalčiui šliaužioti ir balandžiui skristi. Visa yra jos, tarsi gyvybės dalis, tarsi šventa ir neliečiama nuosavybė. Kas drįstų kirsti jos girias, kas vandenį išniekinti, ir žemę, ir jos vaisių — duoną, kas jos gyvius bandytų naikinti!

Gamta lietuviui buvo gyvoji tarpininkė tarp jo ir dievybės. Ji vedė jį į didžiąsias gyvenimo paslaptis, ji mokė jį gyventi, stiebtis į pačią dievybę, jai panašėti. Ažuolas — jėgos, atsparumo, didybės medis — gal labiau nei kiti išreiškė dieviškumo bruožus. Ir protingasis žaltys labiau priminė dievišką išmintį. Ir rūta amžinai žaliuojanti kalbėjo labiau apie amžiną gyvybę. Bet daugiau už visus bylojo jam amžinoji šviesa.

Šviesa nužėrė lietuvio dvasią, nuspalvino jo papročius. Lietuvė moteris kaip saulė - motulė buvo namų šviesa, šeimos židinio gyvoji ugnis. Kaip aušrinė - seselė spindėjo savo skaistumu motulės dukra. Lietuvis vyras kaip mėnuo - tėvelis, kaip sietynas - brolis budėjo savo namų ir savo tėvynės sargyboje. Budėjo prie arklo ir ginklo, kad jo šeimai maisto nestigtų, kad tamsią naktį kas jų nepaliestų, kad turto neišgrobtų, kad namų garbės kas neišniekintų. Jis budėjo, kad pamatęs ugnies ženklą pilies bokšte, surinktų saviškius ir su visais išvien gintų kraštą nuo klastingo priešo.

Šeimos židinio saugumas ir garbė buvo didysis lietuvio vyro rūpestis. Šio židinio šiluma, jaukumas — lietuvių moters pareiga. Ir stebėtis reikia, kaip lietuvių šeimoje išaugo papročiai, paženklinti meilės, skaistumo, pagarbos. Reta tautų, net krikščioniškų, kurios galėtų pasigirti tokia aukšta šeimų dorove (net valdovų rūmuose), tokia moters pagarba, jai lygių teisių pripažinimu, — kaip lietuvių.

Vyriškas budrumas paruošė lietuvių karinėms dorybėms — lankstumui, sumanumui, drąsai, ryžtingumui. Ir pasidarė jis ilgainiui geriausias karys, žinomas plačiose kaimynų žemėse. Ir vėl nuostabu — kaip karys ir kaip svetimųjų valdovas lietuvis išlieka šviesus, garbingas, humaniškas. Amžinoji šviesa neleido jo gyvenime įsibrauti tamsai. Tamsa neranda vietos ir visoj jo pasaulėžiūroj. Net gūdi naktis jam buvo paženklinta šviesos ir visas gyvenimas — gėrio. Budėti reikės — taip! Bet tamsa jo nebaugins ir jo drąsos nemažins.

Yra vyriškų tautų, paženklintų mėnulio žyme. Yra pernelyg moteriško charakterio tautų, esančių saulės ženkle. Lietuvių gi tautoj saulės ir mėnulio bruožai randa retą sutartinę. Vyras ir moteris eina greta vienas antro, dalinasi bendru vargu ir džiaugsmu. Moteris nebuvo nei vergė nei valdovė. Vyras — nei satrapas nei moters įrankis. Vyruvi į karą išėjus, moteris atliko visus jo darbus namie; reikalui esant ji mokėjo pati paimti kardą į rankas (Gražina, Plioteraitė, Kubiliūtė) ir stoti į pirmąsias karių eiles. Vyruvi

žuvus ji turėjo drąsos kartu su juo gulti į vieną kapą. Lietuvė moteris, kaip reta kitose tautose, turėjo vyriškų bruožų. Ji buvo patvari, ryžtinga, drąsi, santūri, galvojanti, viešaisiais reikalais besisielojanti (lietuvių geriausios valdovų žmonos!). Bet ir lietuviui vyrui teko kai kas iš moters bruožų. Jis buvo, palygint, daug švelnesnis nei kitų tautų vyrai, kuklesnis, ištikimesnis, labiau prie namų prisirišęs.

Ši darna ir sutartinė, kurią matom gamtoj ir dangaus šviesuliuose, kažkaip persidavė į visą lietuvių gyvenimą. Ji persunkė ir lietuvių būdą. Kritiškiausios kovos įkaršty jis nepraras šalto proto. Kiečiausioj nedalioj, kaip baudžiavos laikais, jis mokės kurti giedraus džiaugsmo dainas. Žiauriausiame pavergime jis nemes vilties iškovoti sau laisvę. Jis tiki į šviesą, kuri pergali, kuri miglas išsklaido. Jis tiki taip, kaip tik šviesos vaikai gali tikėti. Per skausmus jis mato kelią į saulėtą garbę.

Iš senosios religijos šis šviesos tikėjimas perėjo į naująją. Saulės spinduliai ir mėnulio ženklai nejučiom ėmė puošti pakelių kryžius, koplytėles, bažnyčių altorius. Argi krikščionių Dievas nėra šviesa (Jon. 1,5), ar Jis nėra gyvybė! Saulė, kaip Čiurlionis sako, buvo lietuviui tik simbolis tikrosios saulės — Dievo. Krikščionis lietuvis buvo dar prieš savo krikštą. Savo galvojamu ir gyvenimu jis stovėjo arčiausiai krikščionybės.

Prie amžinojo ugnies aukuro giedotos vaidilų ir vaidilučių melodijos perėjo į mūsų bažnyčias. Mes šio nejaučiam — tik kiltataučiai pastebi mums gilią lietuviškos giesmės melodijų senovę. Amžinąjį aukurą lietuvis atrado ir čia, bažnyčioje. Ties juo spindėjo amžina lempelė, menanti gyvybę ir meilę, paslėptą paplotėlio pavidaluos.

Ugnis ir krikščionybėje šventa. Kaip Lumen Christi — Kristaus šviesa ji ateina didįjį šeštadienį iš pašvęsto ugnies laužo į bažnyčią. Tris kartus priklaupiant ji įnešama į Dievo namus ir ja uždegamos visos altorių žvaskės. Šitos šventos ugnies pasiima į namus kiekvienas lietuvis ir paslepia namų židinyje, kad rusentų ir įžiebtų šviesą ir šilumai pradžia duotų.

Apie ugnį ir šviesą kalba Sekminės ir Kalėdos. Lyg spinduliai iš dangaus nusileidžia ugnies liepsnos ant apaštalų. Su nauja žvaigžde padangėje pasirodo žemėje šviesos Sūnus. Ir eucharistinis Jo sostas - monstrancija žėrės kaip saulė savo spinduliais. Žvakių šviesos mirgės aplink šį sostą, — ir lietuvių dvasioje pasidarys taip gera, kad jis neš savo darželių gėles, klos ant to altoriaus savo audinius, statys savo rankomis išpiaustytus šventuosius. Žvakių šviesa nušvies visus jo takus — nuo krikšto iki pačios agonijos. Prie šios šviesos jam bus nebaisi arti-

By Stanley Balberis, Brockton, Mass.

1947 - 1948 K. of L. All-Lithuanian American Basketball Team

Hold tight! Here's the team you have been waiting for, your All Lithuanian - American basketball choice for the 1947-1948 season. After eight solid weeks of corresponding with various big-name coaches, throughout the country, the Knights of Lithuania is prepared to publish its annual All Lithuanian-American quintet.

Because of the relatively small number of Lithuanian players on the rosters of the major college teams, it wasn't difficult to single out the five men who occupy positions on my first team. These selections are based on three standards quality of play, amount of work, and team value.

The 1947-1948 Lithuanian-American team is a well balanced all-around quintet, with plenty of talent offensively and defensively. Every Lithuanian American should be proud of his nationality's contribution to the basketball wealth of this nation.

In passing, I would like to thank the various College and University sports publicity directors who were so obliging and co-operative.

Head Coach, Ed Krause, Notre Dame; Asst. Coaches, Al Kawal, Drake U.; Ed Milkovich, St. Bonaventure.

First team	Position
Paul Yesawich, Niagara	Forward

mūm mirtis. Jo lūpos tars: "Amžinoji šviesa tegu jam šviečia!"

Mirtis lietuviui niekad nebuvo tamsi. Drąsiai jis žiūrėjo į akis, kai kovėsi Pilėnuos, kai lėmė Žalgirio kautynes. Ir kapinėse jam, kaip Čiurlionio paveiksle, vis atrodys spindinčios kažkokia paslaptinga šviesa. Amžinoji šviesa čia, amžinoji — ten! Gyventi ar mirti — jam vistiek. Ir mirs jis nepagarbinęs svetimų sauliu, kaip daugis lietuvių mirė pačiu pastaruoju laiku. Mirs tikėdamas į vieną Saulę, kuri nenusileidžia amžiais.

Paul Senesky, St. Joseph's	Forward
Albert Guokas, St. Joseph's	Center
Walter Lozoski, Providence Coll.	Guard
Capt. Leo Katkaveck, N. C. State	Guard
Second team.	Position
Ed Dudek, St. Joseph's	Forward
Ed Kasperowich, St. Michael's	Forward
Walt. Kersulis, Illinois U.	Center
Charles Muzaika, Connecticut U.	Guard
Vic Bubas, N. C. State Coll.	Guard
Honorable Mention - Blozie, Connecticut U.;	
Swekla, U. New Hampshire; Zedelis, Loyola U.	
(Balltimore); Bartkowski, Scranton U.; Laba-	
nowski, St. Francis's; Yankowski, St. Michael's;	

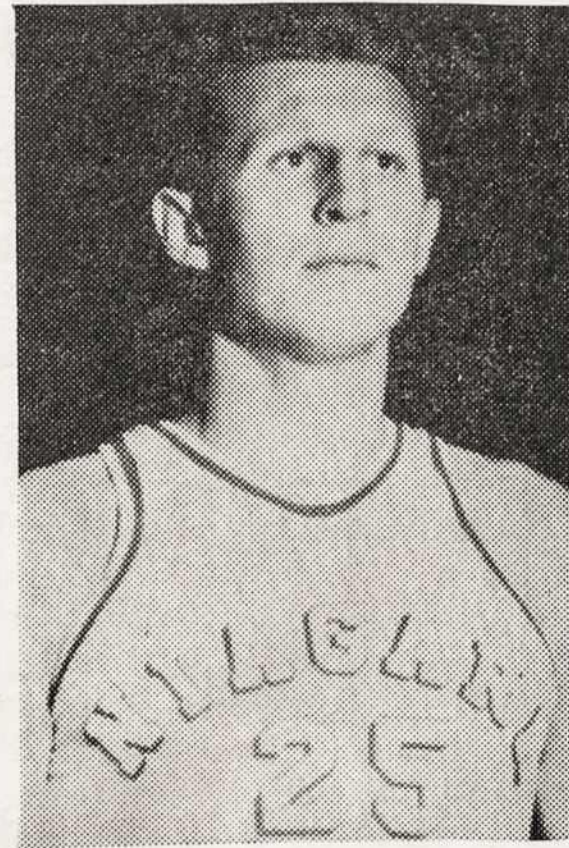
CO-CAPT. PAUL YESAWICH, NIAGARA UNIVERSITY. 6'-1", 186 pounds, 24 years old, — home in Brooklyn, N. Y.. This young man about the campus is called Blondie. Unlike many other players he plans no professional or coaching career, but will follow through on a law course when he graduates in June, and will attend Cornell University Law School in the fall. Aside from being an outstanding Basketball player, the popular Lithuanian is one of the top students at this Institution. Last year when the Senior Honorary Society was tapping their new members, Paul was the first one tapped because he was regarded as the leading man in his class. Paul arrived at Niagara U. with a reputation as one of the best basketball prospects to come out of Brooklyn Tech. High School, and has lived up to his reputation. Yesawich was the team's second highest scorer last year with 286 points, while this past season he lead his team in scoring. Paul is the fastest man on the team, a great crowd pleaser, and a fine set-shot artist, as well as a high scorer of the team, averaging 14 points a game for the last two years.

PAUL SENESKY, SAINT JOSEPH'S COLLEGE. 6'-2", 196 pounds, 22 years old, home — in Philadelphia, Pa. better known as Sky. He first played basketball in high school where he

earned All-State honors while playing for Saint Joseph's College High School in Pa.. After finishing high school, he entered the service and while in the service, he played basketball with an Army team. He is following his older brother George's footsteps both as a student and as an athlete. Only a sophomore, he has developed extremely well and his coach has remarked that from his performance this year, and for the next two years there is every reason to believe he will go very far. Senesky, a speedy performer who is a great set-shot artist and driver, sets-up plays with cool precision and is a fine ball handler as well as a great faker. His biggest ambition at the present is, to follow in his brother's footsteps and win All-American honors as a forward, as did his brother George, while playing for the "Mighty Mites" of Saint Joseph's in 1943. George is among the BBA League's leading scorer this year while performing with the Philadelphia Warriors.

ALBERT GUOKAS, SAINT JOSEPH'S COLLEGE. 6'-2", 194 pounds, 22 years old, — home in Philadelphia, Pa.. Al is the younger brother of Matthew, who played with the Saint Joseph's College "Mighty Mites" for four seasons ending in 1938 and where he gained All-American Honors in 1938. Like Senesky, Al earned All-State honors while playing for Saint Joseph's College High School and went into the service after finishing high school. As a freshman last year, he was a member of the varsity squad, and his own coach, said "Al was one of the best freshman players he ever coached". He's a hot shot and great on the offense, with uncanny ability to know what an opponent will do. He is a remarkable one-hand shooter and a high scorer in double figures every game. In the New York U. game he was superb, and was selected by the Philadelphia Sports Writers as the "player of the week" for his brilliant performance against the Violets of N.Y.U.. He rates his brother Matt as his No 1 hero. He's got two more years at St. Joseph's — then hopes to go professional, and follow his brother Matt in to the BBA League. Brother Mat was one of the league's outstanding players while playing with the Phil. Warriors up to the time he lost his leg in an automobile accident in the early part of last summer.

CAPT. WALTER LOZOSKI, PROVIDENCE COLLEGE. 5'-8", 160 pounds, 25 years old, — home in Hazelton, Pa.. This 25 year old sophomore from Pa. has been recognized as one of the finest guards in New England College circles despite his size. Walter, a great playmaker and backcourt star, as well as a high scorer did much to steady his inexperienced Friars throughout the season. Although an excellent set shot, Lozoski's chief value to the team this year has been as a playmaker. Few have been the opponents who have failed to recognize the "little

Capt. PAUL YESAWICH, Niagara University.

man's" outstanding ability. Though only a sophomore, he was named captain and also was the team's high scorer the past season. Served in the Army as an airplane mechanic during the war. While in the service he played for the cracked Williams Field Fliers (Chandler, Arizona) and was recognized as one of the outstanding players in the Southwest. A veteran of National AAU tourney play in Denver (Williams Fliers "42", Clifton Cafeterias, Los Angeles "46"). His past record as a shortstop speaks well for his ability as a great baseball player at Providence.

CAPT. LEO KATKAVECK, NO. CAROLINA STATE COLLEGE, 6'-1", 195 pounds, 24 years old, — home in Manchester, Conn.. Leo Katkaveck first captured the fancy of this nation's cage scribes when he sparked the Wolfpacks of No. Carolina State to the Southern Conference championship in 1947. The handsome Lithuanian guard scored 27 points against the State's two opponents in the Quarter and Semi-Final games played in the National Invitation Tournament at Madison Square Garden in March, 1947. Leo continued his brilliant all-around performance this season as he led his team to its second consecutive Southern Conference title, and to send the Wolfpacks into the 1948 National Invitation Tournament play at Madison Square Garden. Was captain of the Wolfpacks squad last year and this year, and has been one of the most consistent performers on the Southern Conference championship team. He is closing out a brilliant career with No. Carolina as a record-breaking scorer, with 693 points in his varsity career. Was named to the All-American, All-Carolina, and All-Southern Conference teams

Iš M. Vaitkaus Poezijos

Čia spausdiname eilėraščius, kuriuos iš tremties poetas Mykolas Vaitkus atsiuntė šiam laikraščiui.

M. Vaitkus yra žemaitis, gimęs 1883 metais Gargždų parapijoje. Jis mokėsi Palangoj, Liepojoj, dvasinėj seminarijoj Kaune, Peterburge ir Innsbrucke. Buvo išvestas į kunigus ir vėliau pakeltas į kanauninkus.

Jau praėjo keturiasdešimt su viršum metų, kai kan. M. Vaitkus pradėjo rašyti poeziją. Jisai jau priklauso prie vyresnės kartos. Per tą laiką jis yra išleidęs nemažą knygų. Jo poezijos kūriniai yra "Margumynai", "Šviesūs Krislai", "Upytė", Nušvitusi Dulkė", "Liepsnelės", "Brėkšta". Yra parašęs keletą dramų — "Žvaigždės Duktė", "Vilnius mūsų", "Žaibas ir Mergaitė", taip pat ir pora beletristikos knygų. Iš jo vertimų paminėtini šv. Augustino "Išpažinimai".

Kan. M. Vaitkaus kūryboje atsispindi grožio, idealinio pasaulio ilgesys ir tam tikras giedrus, tartum rudeninis liūdesys. Jis dažniausiai akis nukreipęs į svajonę, į kažką gražaus ir tobulo, bet sykiu ir nepasiekiamo, tik iš tolo regima. Savo forma jis būtų neoklasikas, savo poetiniu pasauliu jis arčiausiai stovi prie platonizmo, geriau pasakius, neoplatonizmo estetinės linkmės.

Būdamas tremtyje ir jau ne jauno amžiaus, kan. M. Vaitkus jaučiasi darbštus ir tvirtas kūrybos dirvoj. Paskutiniam laiške jis rašo: "Plunksna dar gana judriai darbuojuos. Prieš mėnesį išsiunčiau leidyklai storą beletristikos rankraštį "Mano bičiulis Rainys"... Dabar pradėjau perrašinėti spaudai savo naujesnius eilėraščius. Noriu išleisti vieną kitą rinkinį".

Džiugu regėti kan. M. Vaitkų taip judrų mūsų kultūros darbe.

R.

the past two years. A native of Manchester, Conn., where he played with the high school team that won the State Class B. title. Leo is best known as a play-maker, defensive operative and a long range marksman, as well as a good scorer, having tallied 199 points a year ago. After his sophomore year, he enlisted into the Navy and became an ensign at Great Lakes, where he performed with other college greats in basketball and baseball. At Great Lakes, he was a member of the Navy All-Star team that toured the Philippines. Is married and spent three years in the Navy. Still more honor was bestowed upon him, when he was named a member of the East All-Star team in the third annual East-West College All-Star game played at Madison Square Garden, for the Herald-Tribune Fresh Air Fund Charity basketball game. He is captain of my mythical Lithuanian All-Team.

GEGUŽĖS PIRMOJI

Tai — gegužis!
Jo palaimos jaučiam slaptą ūžesį.
Iš svajingų tolių atplasnajo
tyrą perlų rytą —
ir Grožybių Motinai nušvito
jo pirmoji.

* * *

Skliautai — sapnas,
Žydro žavesio glėbiu mus apimaš.
Saulė — džiaugsmo verdantis verpetas,
aukso himną giedaš
Viešpatniajai, išsiskleidęs žiedas
amžių metais.

* * *

Kaip krikštolas
oras dvelkia iš nakties nutolusios,
ir bučiuoja Karalienei kojas
lengvas pievų vėjas,
rytmečio šviežių kvapsnių skleidėjas,
Jai aukojas.

* * *

Vieversėlis
sidabrinę rasą kerį sielose;
gėlės šypso, kvapsnimis susiję;
mintį kaupia medžiai;
meldžias lankos, ežerai bežadžiai —
vis Marijai.

* * *

Taip norėtus,
kad dvasia, kilniai sparnus išplėtusi,
kiltų į Jos grožį spindulėtą
ir, prie Jos priklypusi,
su mistingu šypsnių žiedu lūpose,
himną lietų...

AR PRAŽIS?

Nutirpo sniegas nuo kalvų.
Varnėnas kriaušėj klyda.
Klajot pakalnėm taip gaivu,
bejieškant pirmo žiedo.

Pavasaris ateis, išgins
toli žiemos pelėdą
ir žemėj šylančioj imins
kvapsningą savo pėdą.

Jis nusijuoks — ir štai, ir štai
žvaigždutės pievoj rieda,
saulutė džiaugiasi aukštai,
ir vieversėlis gieda.

O ar pražis žmogaus širdis,
kurią tulžis pasėdo,
ar sugiedos ir ar nušvis
karštuoju meilės žiedu?

O gal ten liks (mąstyt gūdu!)
niūri žiemos pelėda,
ir žmogui bus lankų žiedų
ir vieversėlis gėda..

Oficialus Skyrius

VADŲ KURSAI

Praeitas seimas numatė ruošti, kur galima, vyčių vadų kursus. Naujosios Anglijos apskritis buvo pirmutinis, kurs šį sumanymą įvykdė. Visas sekmadienio popietis buvo pašvestas aktualiems organizacijos klausimams. Vėliau ir taip pat sėkmingai pravedė panašius kursus Chicagos ir New York-New Jersey apskrityje. Visur buvo rimtas susidomėjimas ir prašymai rengti tokią konferencijas dažniau.

Dabar centro valdyba, šios geros pradžios paskatinta, daro planus suruošti trijų dienų kursus rugsėjo 7, 8 ir 9 dienomis. Miestas, kur šie kursai įvyks, greičiausia bus Chicago. Kursai bus specialiai taikomi buvusiems ir esamiems valdybų nariams, t.y. tiems, kurie jau parodė turį vadovų ypatybių. Kurie dalyvaus šiuose kursuose, turės progos išgirsti patyrusių prelegentus įvairiais mūsų organizacijos reikalais ir dalyvauti diskusijose su darbščiais, energingais vyčių veikėjais iš visos Amerikos.

Platesnės informacijos bus praneštos vėliau, bet jau dabar tos kuopos ir tie veikėjai, kurie supranta šių kursų svarbą ir reikalingumą, prašomi raginti ypač gabesnius savo tarpe narius, kad jie rengtųsi dalyvauti šiose studijose, iš kurių, be abejonės, bus naudos ir dalyviams ir jų kuopoms.

Jeigu dažnai skundžiamasi stagnacija, netvarka, vyčių indiferentizmu savo idealams ir net kartais nusižengimu prieš pačią konstituciją, tai yra dėl to, kad mūsų vadovybės nevisuomet yra pasiruošusios tinkamai vadovauti, nevisuomet žino vyčių siekius, nevisuomet moka imtis paprasčiausių technišku priemonių, kurios padėtų vyčių tikslą pasiekti.

Šiuose kursuose bus panagrinėtos mūsų ydos ir trūkumai ir bus ieškoma priemonių, kuriomis visa organizacija įgautų daugiau tikrosios vytiškos dvasios ir galėtų žygiuoti spartesniu žingsniu pirmyn.

Sveikiname Naują Clevelando Kuopą

Neseniai gavome džiuginančią žinią, kad Clevelande įsteigta L. Vyčių seniorų draugovė, kuriai vadovauja seniau buvęs vyčių šulas Juozas Sadauskas. Sveikiname Vytį Sadauską ir visus Clevelandiečius, kurie pasiryžo veikti po Lietuvos Vyčių vėliava. Tikimės, netrukus Clevelandas vėl išaugs į vieną iš svarbiųjų jėgų mūsų organizacijoje.

Dėkingi esame garbės narei Adelei Gabaliauskienei, kuri per kelis mėnesius pati kvietė ir laiškais ragino Clevelandiečius vėl stoti į šį svar-

bų lietuvišką - katalikišką darbą. Dėkingi adv. Gabaliauskui ir kitiems, kurie prisidėjo savo patarimais ir t.t.

Visai organizacijai malonu žinoti, kad Clevelandas vėl su mumis.

Joseph Boley, Pirm.

RESULTS OF THE NEW ENGLAND DISTRICT BOWLING TOURNAMENT HELD AT THE HUNTINGTON ALLEYS, BOSTON, MARCH 21, 1948

The Winners

Girls

South Boston, C-17, Team No.1 total pinfall 1228

Men

Worcester, C-116 - Team No.1 - total pinfall 1368

Close runners were:

Girls

Worcester, C-26, total pinfall 1223

Hartford, C-6, total pinfall 1181

Brockton, C-1, total pinfall 1123

South Boston, C-17, team No.1, total pinfall 1110

Men

Norwood, C-27, total pinfall 1360

Worcester, C-116, team No.1, total pinfall 1309

So. Boston, C-17, team No.1, total pinfall 1303

So. Boston, C-17, team No.4, total pinfall 1293

Girls with 80 average or higher

Ruth Grosh, C-116, 87

Jenny Kondratas, C-26, 86

Milly Vallis, C-17, 84

Ruth Contons, C-17, 83

Angie Masionis, C-17, 82

Jenny Zvalauskas, C-26, 82

Claire Grigaitis, C-26, 82

Agnes Motekaitis, C-1, 82

Beatrice Kripas, C-6, 82

Frances, C-6, 82

Eleanore Grazulis, C-26, 81

Frances Kleponis, C-17, 80

Eugene Glineckis, C-17, 80

Irene Ross, C-17, 80

W. Jankum, C-18, 80

Jean Malin, C-18, 80

Men with 90 average or higher

Frank Seluk, C-17, 102

J. Pazniokas, C-27, 101

Albert Pavolis, C-116, 100

M. Marks, C-27, 97

Al Marcin, C-18, 97

Daniel Medeska, C-6,	95
Joe Krasinskas, C-116,	95
Steve Mickevich, C-17,	94
Anthony Yakavonis, C-17,	94
Adam Kuraisa, C-116,	93
John Chetkauskas, C-17,	91
Edmund Grigaitis, C-26,	91
Steve Contons, C-17,	90
Edmund Rudis, C-17,	90
Ed Sundin, C-116,	90
Fran Butkevicius, C-116,	90
Anthony Rudokas, C-2,	90

Of those who attended, who can forget the excitement at the Huntington Alleys when over 150 eager K. of L'ers strove to win the beautiful trophies for their respective teams and councils? Who could help but notice the beaming faces of Milly Vallis, Frances Kleponis, Eugenia Glineckis, Ruth Contons and Angie Masionis, Council 17 winners, and John Andriuskas, Al Krasinskas, Adam Kuraisa, Albert Pavolis, and Joe Krasinskas, Council 116 winners?

It was wonderful to witness our well represented N. E. District councils, comprising of twenty-six teams, battling for the championship. After the meet, everyone welcomed the dancing and refreshments at the Council 17 clubrooms, where over one hundred fifty bowlers and guests had their fill of food and entertainment. Ample dance music was furnished by Willie Butkus of Spectra Sound who had recordings to suit everyone's fancy. Joe Lola, Fr. Tony Baltrusunas and Fr. John Jutkevičius were the informal speakers of the evening. Father John presented the trophies to the captains of the winning teams, now the undisputed champions.

Following the presentation came community singing, more dancing, and the end of a thoroughly enjoyable New England District reunion, completely successful due to the fine work of Steve Contons, chairman of the tournament and president of C-17, South Boston, to whom we owe our heartfelt thanks.

An Observer

VYČIŲ TEATRAS

Jau seniai pasigesta Naujojoje Anglijoje gastroliuojančio lietuviško teatro. Šią spragą užpildyti apsiėmė Worcesterio 26-jo Vyčių kuopa. Vadovaujant sumaniai vytei Marytei Jurgelionis teatras jau pasirodė viešumoje pirmąsyk Lewiston, Me.

Pradžiai paimta muzikalinė komedija: — Mečislovo Šnypštyčio kelionė į Ameriką. Veikaliuko autorė Rita Brazauskas yra įpynusi turinį daug švaraus juoko. Gera pijanistė p. Olga Keršytė sumaniai akomponuoja dainoms. Vaidinime dalyvauja 25 asmenys. Programą pajvairina pertraukomis Marytė Jurgelionis gražiu monologu ir Pranas Zinkevičius — galingas baritonas — jautriomis dainelėmis.

Vyčių teatro atsilankymas tolimam Lewiston, jų nepaprastas pasiaukojimas ilgai, ilgai pasiūlys lewistoniečių širdyse.

Būtų gražu, kad neliktų nė vienos kolonijos Naujojoje Anglijoje, kuri neužkvieštų šio teatro ir nepasidžiaugtų gražiomis lietuviškomis dainomis bei puikia vaidyba. *Dalyvis.*

Rev. Albert J. Contons

Rev. Albert J. Contons-Kontautas was ordained to the Holy Priesthood on May 6 at Holy Cross Cathedral by Archbishop Richard James Cushing, D.D. of Boston. He celebrated his First Solemn Mass at St. Peter's Lithuanian Church on Mother's Day, May 9, at 11 A. M.

Father Contons has for many years been a member of the Knights of Lithuania, Council 17, South Boston, and has always shown a lively interest in K. of L. activities. His brother, Stephen Contons, is president of Council 17 and officer of the N. E. District.

A native South Bostonian, Father Contons was born May 11, 1924, and has always resided in Southie. As a youngster he was for many years a member of St. Peter's Boys' Sanctuary choir under the direction of Mr. Ralph V. Jusko. Later he sang with the senior choir of St. Peter's Church until he entered the Seminary.

Father Contons received his early education in the local schools of South Boston. In 1935 he entered Boston Public Latin School and achieved a distinguished scholastic record at this well-known institution. He was graduated June 12, 1942, and in September of the same year entered St. John's Seminary.

POLKA PARTY

Sponsored by the

KNIGHTS OF LITHUANIA

Council 27 — Norwood, Mass.

Friday, May 21, 1948

Norwood Junior High School

Music by VAN ALLEN Dancing 8 to 12
Admission 75c Tax 15c Total 90c

Pittsburgh, Pa.

COUNCIL 62

Edward Sipp's team, league leaders of the 1st half, was completely snowed under by Victor Zink's group in the final play-off at the Sheridan Alleys on April 8. Vic sparked the 3-game-winnings with a record of 216. His season's highest average puts him on top! Don't let it go to your head, Vic!

Work is now under way, with the co-operation of the South Side council, to sponsor a K. of L. Day affair. The district plans a mid-June picnic at the local Lithuanian Country Club. All profits derived from this affair, will be used in aid of the Displaced Persons in Europe. An interesting program, including sports, is being planned for that day, under the capable leadership of Anthony Majarka and Walter Chinik. We expect to encourage a goodly-size crowd!

During our membership drive, we plan to have an "Open House" social and entertaining prospective members. The committee consists of Tony Grazulis, our president, and Gay Platt, who will prepare the "chow". Disc jockey for the evening will be "old reliable" Dutch.

Nellie reported that the final income from our Lenten movies is favorable, and that the profit is to be donated to the new Church Fund. She is to be commended on her fine work!

Mr. and Mrs. Ed Sipp were recently blessed with a baby boy. Congratulations, and thanks for the cigars, Ed!

Andy Rozger is planning a Summer sports program. We should have some good competition from our neighboring council, this year!

Our council is tendering a banquet to our Mothers on Mother's Day, in the school hall. This is one time we don't have to urge our members to be present because it is traditional with us.

P.S. Rosemarie and Helen certainly add color at our meetings Tuesdays with their "New Look" attire. Very sharp! "Pete"

Providence, R. I.

COUNCIL 103

At our April meeting, we were pleased to welcome our new members: Josephine Kropis, Helen Ladish, Millie Serecikas and Algird Straznick into the K. of L. How about seeking for more prospective members? We could stand a few more fellows...

We wish to express our deepest sympathy to Marge and Nell Werbicki on the death of their mother.

Wonder why a certain young Bostonian has been frequently seen in Providence could it be merely on business? Do you know how to make coffee? Maybe you should ask Bert S. and C. for their unique recipe. Guaranteed to taste better than anyone else's!!! Who is the lucky young fellow who has received 3 phone calls from a certain young lady one afternoon? Yes, we do recall now — this is Leap Year!!!

Happy Twosome

Los Angeles, Calif.

COUNCIL 133

It is probably a surprise to everybody — including myself — that this correspondent had the energy to finally write this long overdue column, but the world is full of surprises, so on with the parade.

Despite many faltering steps in the beginning, this council is now well on its way toward building a center of Lithuanian youth in Southern California. Under the watchful eye of our new president, Joseph C. Peters (a former "Vytis" editor), the Knights have shown that they have the spirit and the will to work.

For the benefit of those who would care to know, the officers for 1948 are: Joseph Peters, president; Frank Gilbert, vice-president; Stella Birbal, secretary; Helen Varkalis, treasurer; Richard Mason, correspondent; and George Radauskas, sergeant-at-arms. These officers, in cooperation with many of the Knights, deserve a word of praise for the fine work they did in making the pre-Lenten "Blynų Balias" such a huge success.

The last regular meeting was held on March 9th. There were more members in attendance and more was accomplished than ever been done in all the former meetings. First, committees concerned with the arrangement of socials, the procuring and serving of refreshments, and the ritual of initiation were efficiently appointed. It was also decided unanimously to hold a Spring Dance as soon after Easter as possible. Following our business meeting, movies were shown depicting former K. of L. conventions. Without a doubt, the future of Council 133 is very bright.

— Rick —

Chicago, Ill.

COUNCIL 112

A huge success was our Easter Bonnet Ball! The Nativity Ballroom looked like a spring garden in full bloom and the spirit of spring reigned. We'd like to thank all our members and neighboring councils who by their attendance made our dance a success. Speaking of dances who was the "slick-chick" Ed Pocius corraled?

"After the Ball is over many the hearts that are broken". Ah yes, many hearts were left cracked and bleeding when Yuknis announced that Dolores Lazutka would become Mrs. Yuknis in the near future. She's taken, boys, better luck next time. Congratulations, Dolores and Andy.

At a recent meeting at the Lubert's Villa, Sylvia Rackus was sadly in need of a good locksmith when she discovered the key to the powder room door fell through to the other side. Nothing to worry about, since she got out in time to go home. At the same meeting, our gardeners, Penny Svagzdys and Tony Linkus were so weary after many hours at the rake and shovel that they could hardly hold a conversation.

The deflated condition of Al Leberes' wallet is due to the fact that he is now the proud owner of a car. Thanks, Al, you eased our transportation difficulties for our summer Dunes parties.

Little Iodine

Harrison-Kearny, N. J.

COUNCIL 90

C-90'ers have been busy trying to keep up with all the "irons-in-the-fire" which come up constantly. One of the more important events of the past month was the Intra-Council Bowling League Party held at Holy Name Hall on March 31st. Being a week day didn't stop the crowd from coming out. To the following, trophies were awarded: Winning Team — The Pin Pounders; Captain, Ann Peters; Sue Dasker, Dorothy Bezgela, Elinor Katilus, Hal Abbott and Willie Jenuss. Individual awards went to Fr. Dominic Pocius for the high average; Sue Dasker for high three-game series; and Hal Abbott, high game. Ann Klem received a lovely locket as a special award for the only gal to break 200.

The delicious meal prepared by Mrs. Waskis and Mrs. Matelitis was exceeded in excellence only by its abundance — and the games (mostly digest it. The "Bowling Alley" boisterous) which followed, helped centerpieces were a big hit — especially when the pins were set up and regular teams were formed to knock 'em down. Barbara Case, who never bowled before and even held the ball backwards, made a perfect strike and walked off with the prize.

The other important event was the 31st Annual Spring Dance held on April 3rd. Jane Matulaitis won the Pot-O-Gold door prize. Thanks to all those who helped jam the renowned Jackson's Auditorium to the very doors. Our Coke Bar, strictly for Juniors, was once again very much in evidence. Co-chairmen Walter Staskus and Barney Kohanski together with Eleanor Egnatovich, Felicia Wilteska, Alice Salkauskas, Ruth Abromaitis, Dorothy Matelitis and George Katilus, all Junior members are hereby given a big "Thanks for the Swell Job!" We hear that building of the NEW Holy Name Hall will begin early this Summer and may be finished in time for our Fall Dance. Something to look forward to.

The Patersonians didn't disappoint us with the play "Biznieriai" which they presented at LAPC on March 14. We all enjoyed it immensely especially those references made to well-known Kearnyites and Kearny localities. Irene Gelcius, Ann Klem and Vince Gelcius did a swell job on the arrangements, and Fr. Klumbis is to be congratulated on having written such a wonderful play. We are hereby extending an invitation to Paterson to bring their next play to Kearny — Anytime! That request for old shoes, newspapers and magazines to be used as stage props,

sort of backfired. Everybody — just everybody brought, you guessed it OLD SHOES, NEWSPAPERS and MAGAZINES!

The members of C-90 are most happy to learn of Fr. Balkunas' elevation — as Monsignor, which was sanctioned by The Holy Father.

Congratulations are in store for Regina and Joe Stokes on the birth of a baby girl named Mary Margaret and Angie Sosnosky and Peter Lukshis, who celebrated Easter Sunday by announcing their engagement. Happy birthdays: Ann Abbott — April 4th; Dot Bezgela — the 24th; Ann Kiernan — 18th; Ann Klem, the 20th; Helen Vitkauskas — the 27th; Jane Matulaitis — 29th; and Mary Paslavicius 10th. Looks like the men don't have birthdays in C-90.

George Matulaitis was recently honorably discharged from the U.S. Army-Paratroop Division.

N.Y.-N.J. District Choir, under the direction of Miss Marie Slekaitis, made their radio debut on March 20 and was the feature attraction of Jack Stukas' (Jack's a C-90'er) Lithuanian program "Memories of Lithuania".

The Lithuanian Classes, taught by Fr. Karal for 7 months, will be suspended in May, for the Summer. Classes were once a week for 7 months and profited by all students. Fr. Karal believes that definite progress has been made. We are most grateful to Fr. Karal for his sacrifice of time.

TWO BITS

Philadelphia, Pa.

COUNCIL 3

Spring is a busy time for everyone-including the Knights of Philly. First, we are able to report that our Membership Drive was successful so much so that we increased our membership by one third. Secondly, a Junior K. of L. was formed — Helen Shield volunteered to plan their activities.

Socially our calendar is full. After our successful dance of January 18th, a social was held for the workers.

A three-day retreat in commemoration of St. Casimir's Feast Day was held in March which was culminated by a breakfast.

Our dance on April 18th was a success. The newly-formed Folk Dance group under the leadership of Mrs. Amelia Daugnor, acted as sponsors. The following week we took a trip to Washington. As soon as warm weather sets in we'll be off to the mountains to visit Mr. Gillis' beautiful place.

F. Nash

Pittsburgh District News

The first official meeting of the Executive Board took place on March 31st; and will meet once a month thereafter. Father Edward Boley was appointed to act as spiritual advisor. District president Anthony Mazeika held an informal meeting round-table affair, which enabled everyone to partake in the discussions.

The sports committee proposed to outline sporting events for the entire year plus competitive games between councils. The drive to organize new councils is taking shape. Displaced Persons' benefit will be a picnic June 20th called K. of L. Day at the Lithuanian Country Club. We extend a very welcome invitation to all councils and Lithuanian friends. The day will be well planned and all entertainment most enjoyable.

Oculotations: Andy Rozger's light green suit... C. Storolis, A. Grazulis, R. Simelis a Delegation... W. Chinnik's dates and Little Black Book... V. Zink display card statistician... M. Onaitis with the program Dept... The Typist and Letter heads... Boy in blue conferring with the girl in gray... Antonette and Bill a debating team — Pete Barkus behind referring... H. Palecki in bright green shoes and a bunch of notes. H. K. G.

Cambridge, Mass.

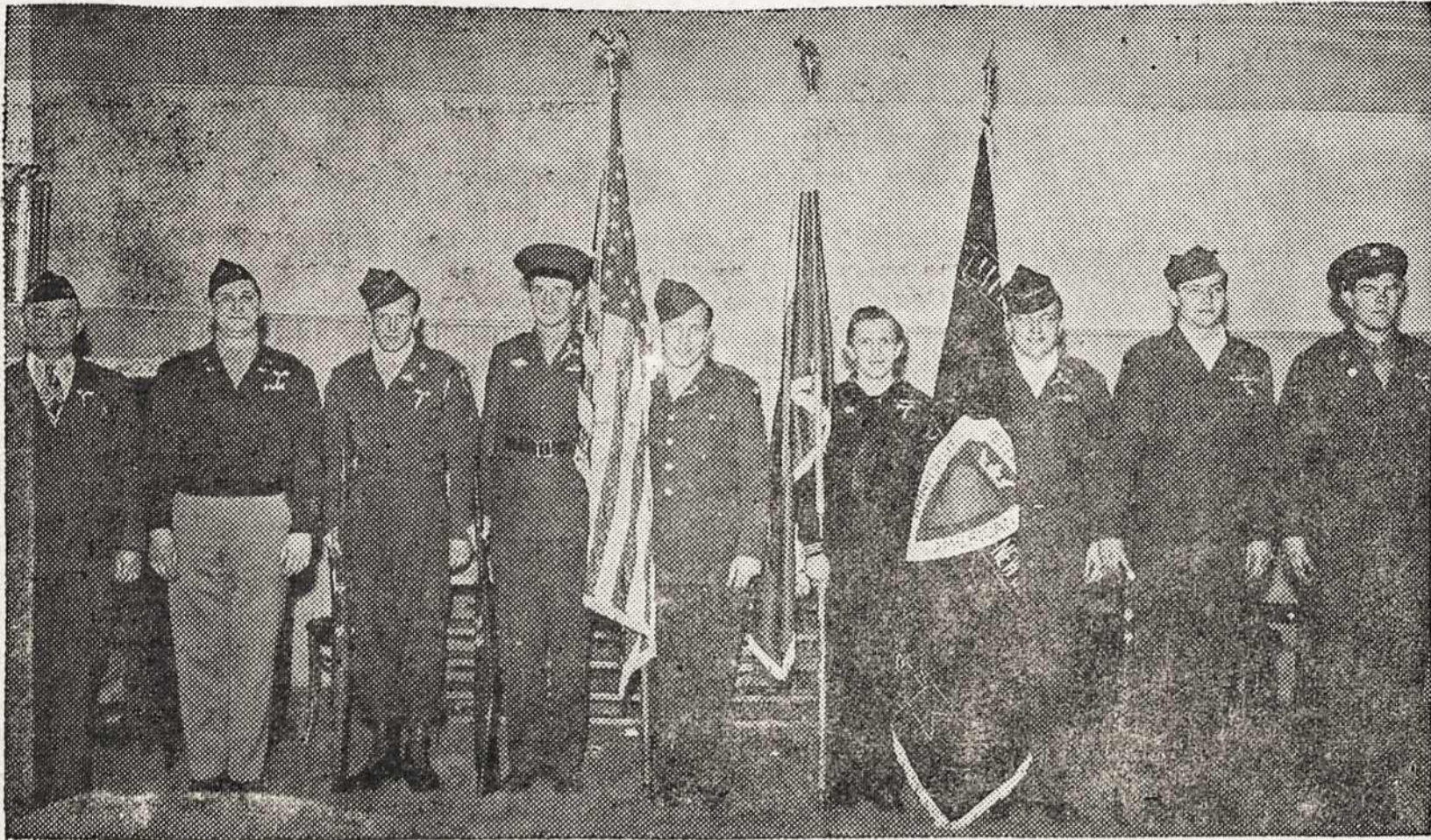
COUNCIL 18

Our May meeting will be topped off with a bit of eat-drink (Nescafe) — and be merry — We will travel in style to the May 23 K. of L. Day at Marianapolis — a sleek, "limousine-like" bus will wing us to Thompson — So sez Al Marcin. Tony Staskunas, eminent lecturer on Lithuania — for a night — has started the proverbial ball rolling in regard to our getting acquainted with Lithuania's history and her present problems. At subsequent meetings, we will have lectures, discussions and considerations of Lithuania's past, present and future. Our dapper president, Al Jakutis, is smoking or rather stoking with an ash-tray proportioned pipe.

Eddie "Tiny" Puzin, another traveler, "gone and back with the wind" from a two-week's sojourn in the Windy City — Chicago. How are prospects, Ed?

With the help from some of the strong-armed bowlers, who were flexing vocal muscles at our Lenten church concert. The recent New England bowling tournament held in Boston could easily have been turned into a rout — with Council 18 doing the routing. ARE YOU LISTENING WORCESTER?

SCOOP.

Color Guard of the Lithuanian American Veterans of Newark, N. J. from left to right: Commander Anthony V. Washkewich; Capt. Alfons Andrews; Sgts: Edward Thompson, Werner Blair, John Rappel, Edward Kidzius, Anthony Adomaitis, Eugene Morris and Stanley Yonikas. All members of the Color Guard are veterans of World War II and members of C-29, Newark, N. J. On Memorial Day, the Post will attend an annual Mass for

the departed veterans at which time the Colors will be presented. Also the graves of Lithuanian veterans will be visited and decorated. The Post and the Color Guard will participate in the Memorial Day Parade. Commander Washkewich is in charge of the Grand Stand in the City Hall, Newark, N. J. On August 15th, the Post will sponsor a Lithuanian Day Picnic at Kenilworth, N. J.

Westfield, Mass.

COUNCIL 30

Now that Spring is here our carrier pigeons have been busy collecting bits of news and gossip.

Our K. of L. has awakened to the fact that we should have a group of members working on the Lithuanian Affairs. The committee appointed to do this work is Gladys Jegelewicz, Bertha Gedmin, Gladys Kazlauskas and Jeanette Grigalunas.

A Lithuanian play from Worcester was presented at the St. Casimir's Hall on May 9. The committee in charge of the arrangements consisted of Gladys Jegelewicz, Bertha Gedmin, Jeanette Grigalunas and Frank Zvalonis. It was enjoyed immensely by all.

The meeting last month was made most entertaining by Benny C. who showed a series of movies. A jolly comedy put the members in a merry mood.

Although Easter Sunday turned out to be a chilly day, it didn't stop the girls from wearing their new outfits. The suits and coats were stunning; but the hats certainly attracted our attention. The fellows looked pretty sharp too! The flashy bowtie Tony R. displayed caught everyone's eye. He looked like the crooner himself.

Lately Nellie L. has been singing a new tune — My Wild Irish Joe...

Gladys K. spent the Easter week-end in New York while Gladys J. had a visitor from New York spending the week-end with her.

Now that Lent is over, our club will be delving into new activities. We shall endeavor to enlarge our membership, first. Jay-bird

ATSKREND SAKALĒLIS

Atskrend sakalēlis
Per žalią girelę,
Atmušė sparnelius
Į sausą eglę.

Pažiurėk, mergele,
Į sausą eglę,
Kai pradės žaliuoti,
Tai tu busi mano.

Eglėlė nudžiuvus
Žaliuoti pradėjo,
Kur gi tas bernelis,
Kur mane mylėjo?

Ar už jurių marių,
Ar už vandenėlių,
Ar kitas mergeles
Mylėti pradėjo?

Nei už jurių marių,
Nei už vandenėlių,
Nei kitas mergeles
Mylėti pradėjo.

Dayton, Ohio

COUNCIL 96

Since Spring has officially arrived in Dayton, our members have been anxious for some outdoor activities. Our first venture was a Hay Ride and Wiener Roast on April 24th, for members only.

June 12th, has been selected as the date for a dance. At that time our council will play host to C-112, Chicago, Ill. Let's not forget that date, members, as it will be a special time for us to renew our acquaintance with Chicago.

Our so-called bowling members will invade Chicago over May 30th, to participate in a tournament. Our Strike-Artists will be receiving competition from different bowling teams including Chicago and Detroit. May our council Keglers return VICTORIOUS!

It really must have been something seeing Eleanor A. and Pat carrying about twenty empty boxes down Rita St. to the church, when actually only three boxes were needed. What happened to the left overs TORIOUS!

Kitty Z. is flying to Porto Rico to visit her aunt and uncle, in May... hope your sojourn is pleasant... who is keeping Sally M. so busy, that we don't see her at our meetings?... Apology and sympathy are extend to Mike for his recent injury. DOTTIE

Worcester, Mass.

COUNCIL 26

Our Lithuanian Affairs Committee is really active. A Military Whist was sponsored in order to raise funds to have packages of food and clothing flowing to our unfortunate Displaced Persons. A large profit was realized from this affair and we are deeply grateful to all who in any way helped to make it a huge success. Letters of thanks already were received from some refugees. It seems a little package sent to them is a direct gift from heaven. Our council has decided that these packages will flow continuously and we'd like to suggest to all of you to do likewise. A special fund was set up to cover the cost of postage of all packages sent by the nuns, also.

The Dramatic Group is definitely on the ball. The cast of "Michy's Success in America" has just returned from an engagement in Lewiston, Maine. We wish to thank the Lewiston council for a wonderful reception. We do hope that in the near future, we shall be able to reciprocate. Our next engagement is in Westfield, Mass. All councils who have not as yet sent in their invitations, don't know what they are missing. Any council interested, write to our director of the group, Mary Jurgelionis.

Our "Open House" was another successful affair. In the first place the clubrooms looks beautiful and we want all the councils to know that they are very welcome to drop in anytime they are in Worcester. Here you can really spend an evening of fun and relaxation. Scores of new members were received at this "Open House" affair. I shall give you their names next month. It was good to see so many. A wonderful lunch was served and everyone went home filled with plans for the future.

The entire group has decided to pay a tribute to all our Veterans on Memorial Day. There will be a Mass offered for the repose of the souls of all our deceased veterans and also in thanksgiving for those who have returned. The group will receive Holy Communion in a body and will invite the "Gold Star Mothers and Fathers" to participate.

By the time this issue comes out, Rita Grazulis and Joseph Delonis will have embarked on the Sea of Matrimony. We wish them both happiness and hope to see them frequently at our future meetings.

Betty and John Slavinskas have just returned from a 2nd honeymoon in Washington D. C! Incidentally, our own "Babyface" Edmund Gri-gaitis has just received a new job, modeling Ladies housecoats and we hear he is to be sent to one of the

GAMTOS GLAMONĖ

Ir atskrido netikėtai
kaip sesutė mielas vėjas
ir sušildė glostelėjęs
mūsų klonį užkerėtąjį:
ir sužydo sulapojo
žemė, tartum grožio rojuj,
džiaugsmo mėnesiui atėjus.

* * *

Atsisėdžiu, užsimerkiu
ir tiesiuos lepūno mostu.
A! švelniai vėjelis glosto.
Girioje gegulė verkia.
Medžiai siaudžia. Pieva kvėpia.
Paukščiai čiulba dainą trapią.
Saulė man bučiuoja skruostą..

* * *

A! kaip gera, tartum vaikui,
pasiduot gamtos glamonei,
spindulių ištirpt svajonėj,
nerimą užmiršus klaikuojį,
vien tik jausti laimę kuklią,
kad esu... Esu! stebuklai! —
kaip žiogai, kaip anemonai,
kaip žvaigždynų milijonai...

M. Vaitkus

exclusive shops in Washington. Congratulations Ed! Mary Morkunas and Rita Brazauskas are two natural born comedienes. They certainly entertained us on the way to Lewiston and back! Our trip to Lewiston was a very gay one. There were songs, jokes and music supplied by Joseph Zalieckas and Joseph Gerulis. One played an accordion the other a mouth organ. They were assisted by every member. Our own Vin Grazulis was most conscientious and obliging during our trip. He made sure that all were having a good time and a place to sleep. He surely looks after his members! Who is "MICKEY" — would someone please tell me? I hear quite a few girls are in one way or another impressed by him. I'd like to meet him. And who is Tony — why don't you have him join our great council, since he's from Worcester? The girls, en route to Lewiston, looked like a few pages from Harper's Bazaar! The boys looked good, also. I hear some chickens were plucked in Maine to furnish one of our young maidens with an exclusive hat for church tch tch! Mary Jurgelionis wore a wonderful creation! A hat that really is a hat!! I hear she made it herself. You should open a shop, Mary. I might mention that our girls came in second in the bowling tournament. They lost only by five pins. Better luck next time girls. We should have affairs of this sort more often.

SUSAN

South Boston, Mass.

COUNCIL 17

Hope you all have recuperated from our N. E. District Bowling tournament which went off so successfully, thanks to our Pres. S. Contons who worked so hard. Worcester C-116 Mens' team won the trophy, and our own girls are still patting themselves on the back when they look at the trophy they won. It was good to see so many bowlers from near and far. All councils in the district were represented with the exception of Waterbury, Conn. and Westfield, Mass. After bowling all enjoyed refreshments and dancing up at the clubrooms.

There must be some truth to the saying that in the Spring a young man's fancy lightly turns to thoughts of love. Among the newly-weds are Lucy Markuns and C. Gaputis; Francis Petreikis and J. Zibutis. Congratulations. A shower was held in Brockton for A. Cook and J. Svelnis who plan to wed soon. J. Slanina and A. Jarvis traveled quite a distance to see their loved ones Easter Sunday.

The K. of L. Show is progressing nicely, especially our chorus. Where is the spirit of our other K. of L'ers who haven't been showing up for the rehearsals? Why the sudden disappearance of Al B., Pete John and Al M?

Albert Contons will hold his First Mass on Mother's Day in St. Peter's church, followed by a banquet in his honor that same afternoon. Congratulations, Dr. Joseph V. Waitkunas, upon completing your studies at Loyola University, School of Medicine, Chicago, Ill.

NEWSIES:

Our K. of L. clubrooms were "in order" temporarily while many of the Juniors left for St. Louis, Missouri, to participate in the National Folk Festival. Due to the lack of publicity our Open House, held March 30th, was not the success it should have been. The slides that were shown were enjoyed by all, especially the D.P. sweater girl. Eh, Boys! Heard that Southie was well represented at the dance held by the Triangle Club, Brockton. New members were added to our roster: Bill Luzaitis, Joe Mateza and Joe Svagzdys. Good Luck to Bob Miksenas who has just joined the Air Force. What happened to our club photographer? Did he break his camera taking pictures of that girl in Maine? Don't forget to see our blonde secretary for tickets to all New England Dist. affairs.

Worcester, Mass.

COUNCIL 116

The month of April was filled with activities — our 20th anniversary celebration (semi-formal) took place April 16th at the Sheraton Hotel; ever famous and popular Nightmare Show; and the New England District Convention, held in Norwood, Mass., April 24-25, was well represented by our council. Many of our members also participated in the parish clothing drive for BALF. John Andriuski was in charge of the packing.

The social committee reported that a bus has been chartered for the K. of L. Day which is to be at Marianapolis, Thompson, Conn., May 23rd. A softball team has been formed by our council, with great expectations.

We are proud of our bowling team which was crowned champion at the first N. E. District Bowling Tournament, held in Boston. Following the tournament, all convened at the K. of L. clubrooms of Council 17, and Fr. John presented the winning team with a beautiful trophy. Our champ bowlers are: John Andriuski, A. Pavolis, Al and Joe Krasinskas and Adam Kuraisa.

NEWS! — Our council has its own bulletin with the first edition having been published in April. Much credit goes to the Temporary staff which consisted of Gene Liveris, Editor; Irene Balukonis, Fashions; Joseph Krasinskas, Sports; Mary Balukonis, Social; Edmund Vaskas, Edmund Butkevich, Richard Wackell, Make-up; Aldona Pauliukaitis, Virginia Pechulis, Lillia Tamulevich and Catherine Yvanauskas, Reporters. The bulletin has no name as yet but a contest is being held to determine a name. The winner of the contest will be awarded.

Helen Urevich is doing a wonderful job on the Lithuanian Affairs Committee.

More new faces are being added to our council: — Anthony Begonis, Micheal Essex, Jr., Wm. Kissell, Beatrice Latakas, Frances Tomasunas, Vivian Wackell, Dorthoy Wistans, and Catherine Yvanauskas.

NEWSETTES

Vic. Roman has been recently discharged from the Belmont Hospital and is well enough to take a trip "down the aisle" with Mary Stepanauskas, soon. We also extend best wishes to our other members who will be married this spring: Albina Matachinkas and Joe Kersus; Eva Jason and Al Rakauskas; Helen Tryba and Charles Thompson; Ann Leketa and Howard.

Little Irene Balukonis brings her knitting to the meetings, yet she doesn't miss a thing. Anytime there's a motion to be put through she can

repeat it word for word even though she keeps on 'nittin'. Cy Aluckas, stricken with acute appendicitis, is now recovering. Phyllis Zakar, our little foreign K. of L'er sends word that she is taking a little vacation from her work in Okinawa to visit other neighboring islands.

Vistuke

New York, N. Y.

COUNCIL 12

Our May Dance was a complete success. Thanks to our fine Dance Committee: Larry Janonis, Mary Lovinikaitis, Stella Kaulius, Henry Kolesk, and its chairman, Ed Samulenas for all the arrangements.

The warm weather found our Softball Team practicing on Randall's Island. George "Yank" Yatkauskas in trying to catch a tricky ball, woud up doing a somersault, and became the first casualty of the season. It's the spirit that counts, George!

Ed Samulenas conducted the April meeting, which was very short as we were crowded for space. A general review was made of pertinent matters, and the meeting adjourned early. Vincent Yatkauskas reported that the Bus Ride preparations are growing in proportion. We hear that our neighboring council, Brooklyn, N. Y., plans to join us in the Bus Ride, which is planned for around the middle of July.

In the Good Intentions Department, we hear Will Kaleda orders nothing but — soda! What a man.

Send your wishes for speedy recovery to Nell Zalis, who, unfortunately injured her ankle. Say, Nell, were you chasing Joey Schultz?

Mr. and Mrs. Larry Janonis and George Yatkauskas spent some time visiting the nation's capital, Washington, D. C., viewing the cherry blossoms.

In the "Ah! That Car Department", we have Johnny Bell, who plans to buy all his suits to match his new car, which is brown and beige. Enjoy it much! Johnny wonders would anyone care to purchase his former faithful chariot, "Liberty" Bell — complete with three fenders — such luxury! Also, word goes 'round that very soon Studebaker will be getting their business from Vincent Yatkauskas.

Week-end Rumblings: We attended the Harrison-Kearny C-90 Dance. We had a wonderful evening. While at the dance, we met Charlie Bason with his charming dancing partner, Emily. A romance, Charlie?

Happy Birthday to all celebrating recent birthdays, and a Happy Anniversary to Nell and Stanley Borus, which they celebrated in April.

Brenda Bell

Cleveland, Ohio.

COUNCIL 25

It's about time we in Cleveland came out of hiding and let everyone know there are still Lithuanians in the town. We meet at the Lithuanian Hall every second Tuesday of every month.

We had a very nice group present at our last meeting and we held our elections. The newly-elected officers are as follows: Pres. — Geo. Kuza; Vice Pres. — Mary Trainey; Sec'y. — Geo. Co. Venslovas; Fin. Sec'y. — Nellie Mikelonis; Treas. — Jos. Sadauskas; Trustees: — Jos. Baltrus and Frank J. Kuncytis, Jr. Sgt.-at-Arms — Alex Mikelonis.

Blondie

Chicago District

Our traditional St. Casimir's Day was held March 7 at St. Anthony's Parish in Cicero. Council 14 acted as our cordial host. A hearty thanks to Council 14 and very capable chairman John Bart (and girls he's still not married) for their warm hospitality shown to us that day. They are also to be commended for turning in the profits of the day to the K. of L. Building Fund. Our esteemed guest for the occasion was Tėvas Mykolas Norkunas, who left us with many happy thoughts and memorable gifts.

Our forthcoming event is a bazaar which will be held this month, the week of 11th. The bazaar should prove itself a huge success. Our hats off to the committee's chairman, John Simkus of Council 5 who is putting all his time and energy to make this bazaar profitable.

Next month, our sports committee, whose chairman is that well known to all of us Andy Yuknis, has planned a bowling tournament between the Chicago District and Detroit, Michigan — Dayton, Ohio which will be held May 30th. Here's hoping one of our guests will carry the trophy home with them, but I know that you'll have to roll up your sleeves to win because our Chicago team is pretty tough to beat.

Our annual and the biggest event of the year is our K. of L. Day which will take place July 5th. A very active committee has been chosen, whose chairman is Al Leberes, active Council 112 member (also single. Say, what's the matter with those Chicago girls are they slipping having so many unattached men around! Girls, it's still Leap Year)!

Pilyps iš kanapių

The Easy Way from dawn till dawn —
Big financier to lowly pawn —
Their path leads down the whole long way.